

Naročnina listu: --
 Celo leto : : K 10--
 Pol leta : : : 5--
 Četrť leta : : : 250
 Mesečno. : : : 1--
Zunaj Avstrije: ----
 Celo leto : : : 15--
Posamezne številke
 -- 10 vinarjev. --

STRAŽA

Inserati ali oznanila
 se računajo po 12 vin.
 od 6 redne petivrstice: pri
 večkratnih oznanilih velik
 ---- popust. ----
„Straža“ izhaja v pon-
deljek in petek popoldne.
 Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo in upravništvo: Maribor
 Koroška ulica. 5. — Telefon št. 113.

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Z uredništvom se more govoriti
 vsak dan od 11.—12. ure popoldne.

Pred zasedanjem državnega zbora.

Maribor, 20. septembra.

Danes bo načelnik Jugoslovanskega kluba dr. Korošec sprejet od ministrskega predsednika plem. Seidlerja. Samoumevno, da ministrski predsednik ob tej priliki Jugoslovanskega kluba ne bo odbijal, ampak ga vabil na sodelovanje. Ali bo vabilo kljub simpatičnemu imenovanju dr. Žolgerja za ministra imelo uspeh, ni več dvomljivo. Proglašeni program in sestava Seidlerjevega kabineta ne odgovarjata stališču Jugoslovanskega kluba. Vsled tega je Jugoslovanskemu klubu mesto v parlamentu že odkazano.

Pred zasedanjem državnega zbora je vedno dobro, ako si javno nekoliko izprašujemo svojo politično vest. Za nas Štajerce bo dobro, ako pogledamo, v kolikor se je protislovenski sistem na Štajerskem že spremenil. Saj je Seidler že tudi več mesecev na vladi in zato ga smemo delati v polni meri soodgovornega za sedanjí vladni sistem na Štajerskem.

Vsi činitelji, ki so ob začetku vojske zapirali med nami nedolžne žrtve, so od Claryja do zadnjega sokrivca še na svojih mestih. Weiß, Netohczka, Lichem še hodijo med nami. Naši narodni mučenci še niso dobili nobenega zadoščenja. Vojna odlikovanja so se izvršila sedaj že pri vseh stanovih — izvzemši kmetškega, in delavskega. Politični uradi predlagajo odlikovanja in zato je treba poudariti, da so izključili vsako nedolžno žrtev, ki so jo ustvarili sami začetkom vojske. V mariborskem okraju n. pr. je dobil odlikovanje samo tisti, ki nima nobene narodne organizacije. Toda tudi ta politična „vzgoja“ ne bo prinesla zaželenega sadu. Naše vrste ostanejo trdne in enotne.

Neljubeznjivo občevanje tujih uradnikov, radi katerega smo se javno in tajno, pri višjih in najvišjih instancah tolikokrat pritoževali, noče ponehati. Zraven se ti ljudje nočejo naučiti našega jezika, čeprav bi imeli sedaj dovolj stika s slovenskim ljudstvom. Nečuvstvo je, koliko pritožb moramo slišati o surovostih pri rekvizicijah sena, slame, žita, mleka itd., pri podporah, pri pritožbah zaradi kart itd.

Rekvizicija živine in sena in krompirja je razdeljena tako, da trpi Slovenski Štajer največ. Na

Gornjem Štajerskem se varuje plemenska živina. Sena se zahteva od nas ravno toliko kakor iz gornještajerskih krajev, kjer je bila obilna košnja sena in otave. Krompirja se zahteva od nas po najstrožjem ključu. Pritožbe nič ne izdajo.

Glavarstva nastavljajo za nadzornike, aprovi-začne in druge sedaj potrebne uradnike izključno le tujce iz mest in ne naših ljudi iz okrajev. Le en pogled na mariborsko, celjsko in ptujsko glavarstvo! Vse polno meščanov za naša glavarstva. Ti ljudje so oproščeni, naši morajo k vojakom! (To traja vse do najnovejšega časa. Pri prehranjevalnem uradu mariborskega glavarstva je nanovo nastavljen finančni (!) uradnik dr. Richter-Trummer. Bil je „Kundschafteroffizier“, moral bi sedaj v Črnogoro, a Weiß ga je sprejel k prehranjevalnemu uradu, mož je oproščen in sedaj diktira — okraju. Slovenski župani pa bodo kmalu morali nastopiti vojaško službo.

Kako sedaj predpisujejo našim ljudem davke, je strašno. Vsa razjasnjevanja nič ne pomagajo. Ljudje, ki cenijo in predpisujejo, so nam tujci.

Pri justici še vlada vedno Hohenburgerjev sistem. Saj še v Gradcu sedi neomajeno Pittreich. Slovenski sodniki, ki nočejo na Kranjsko, na Štajerskem ne dobijo kvalifikacije za sodnijske predstojnike. Na predloge notarske zbornice zaradi imenovanj notarjev se višje instance principiarno ne ozirajo. Slovenski jezik še je vedno pastorka pri vseh sodiščih, kakor pri glavarstvih.

Naše okoliške šole so vse oddane v druge namene, glavarji jih ne marajo oprostiti. Nemške šole so proste. Mi strašno trpimo pod tem, vse prošnje in pritožbe so zaman.

Kaj bomo dalje naštevati krivice, ki se nam go-dijo in slikali, kako nas vladni sistem tlači in pritiska. In vlado, ki nas tlači, poganja, uničuje, ali jo naj podpirajo naši poslanci?

Jugoslovani in državno- financijska vprašanja.

Zagrebski „Tagblatt“ priobčuje naslednji dopis iz Ljubljane:

„Avstrijski državni dolg je narastel na 57 do

58 milijard K. Vprašanje je, ali bo moglo ljudsko premoženje 90 milijard sprejemati še nadaljna bremena? Posebno še, ko je že sedaj računati s potrebo nadaljnjih 20 milijard za že čanes neporavnane obveze, za poškodbe, odškodnine invalidom in drugo. Ali je možno državne prihranke, potisnjene že na okroglo 4 milijarde, še podvojiti, da, potrojiti v tej vojni bedi in v prvih letih miru? Kdo more tu prevzeti odgovornost za bodočnost? Tu bo celo vladnim strankam težko, slepo glasovati za državni proračun in za vse kredite. Resne štranke pa morajo misliti na bodočnost, oziraje se na nosilno zmožnost ljudskega premoženja. Za opozicije pa, za narode, ki te vojne niso hoteli in je nočejo, ki so direktno prizadeti po njej ne le po ogromnih krvnih žrtvah, ampak tudi kot ožje vojno območje — za narode, ki pri vojni niso nič zaslužili in se jih je vrhutega brezobzirno odklanjalo z njih najelementarnimi zahtevami — za take narode je tem težje, da bi zmagovali nedogledne žrtve in da bi v parlamentu glasovali zanje.

Posebno morajo Jugoslovani še premisliti, da je bila njih financijska moč itak že pred vojno šibka. Zanimarjani skozi stoletja, niso mogli priti do intenzivnejega gospodarstva. Zato se jih je izseljevalo na stotisoče in so z denarnimi pošiljatkami iz Amerike boljšali ljudsko bilanco. Po brezobzirnih rekvizicijah, ki so se deloma neopravičeno, deloma pa relativno slabeje plačevale nego v središču države, po pomanjkljivi preskrbi z živili je ljudska moč še dalje neznansko slabela. Ali morejo po vsem tem še nositi novih žrtev? Ali ne bi bilo umestno ravno nasprotno: da bi se jim olajšala bremena za dobo nekoliko let v teh nesrečnih ozemljih monarhije?!

Jugoslovani bodo morali pred vsem zahtevati popolne jasnosti v državnih financih Avstrije in preiskati, da-li je njih ljudska moč še v stanu odgovarjati nadaljnjim financijskim zahtevam? Izprožiti bodo morali nadalje specijelno vprašanje, da-li so v deklaracijah od dne 30. maja imenovani ljudje sposobni za prenašanje novih bremen in bodo-li mogli sploh zmagovali dosedanje davke in dajatve, ki so dosegle že nesluteno višino? Zahtevali bodo od vlade in vojnih strank jasnega finančnega načrta za bodočnost. Ako saniranje ni možno, potem morajo zahtevati od parlamenta, da se takoj izvedejo iz tega

LISTEK.

Legenda o Sv. Arehu.

Že zunaj snega do pasu,
in še ga siplje brez kraja;
na Samčevino lega mrak
in večer v izbo prihaja.

In sam pri mizi kmet sedi
in leno skoz okno gleda;
tri ure daleč njegovo vse,
tri ure do hiš, do sosedu...

Kdo zunaj z obutja si steplje sneg?
Kaj tu v tem času išče?
„Za košček kruha prosim, gospod,
in za to noč prenočišče!“

A gospodar je trd, brez srca,
kot zrastle v samoti je mračni —
zapahne mu dver in kot kamen trdo
psovko vrže v obraz mu lačni.

In zunaj sneži, sneži vso noč
in ko se razsvita zarana,
je Samčevina zasuta vsa,
do strehe v sneg zamotana.

Tri božje ure daleč okrog
sedaj je sam sredi snega!

a kaj mu ljudi tam zunaj mar!
Saj polne so shrambe vsega.

In gre, da zaneti si ognja v peč —
Bog: drva so kamenita!
In kruh in vino in meso —
vse trdo kot iz granita!

Takrat ga groza spreleti
in čustvo, prej neznano:
tako je zapuščen in beden in sam
in na tla se zgrudi skesano:

„O bodi usmiljen z mano, Bog,
ne vrzi me v pogubo!
Usliši prošnjo udano mi
in mojo čuj obljubo:

Vse hočem deliti z ljudmi vesel,
ne bom več črtil in zavidal!
In Tebi cerkev bom na čast.
na kraju tem sezidal!“

Se zjužilo je zunaj takoj:
Bog čul je prošnjo vneto.
In kjer je stal prej dom ohol,
zdaj cerkev vidiš sveto.

Ta cerkev je Sv. Areha
na Pohorju zelenem.
Tu zdaj prihajajo romat sem
in veselit se obenem.

Buččevsko-bunčki jez leta 1916.

(Dopis iz Murskega polja.)

Že od nekdaj je nagajala Muropljancem Mura, ki je skoro vsako leto izstopila iz svojih bregov ter poplavlila lepe zelene travnike in rodovitne njive. Zato so si prebivalci občin Buččevci in Bunčani že v 17. stoletju napravili velikanski, do 5 metrov visoki nasip ali jez, ki obdaja v razdalji ene ure tiste kraje ter zabranjuje, da povodenj ne more čez določeno ji mejo. Radi tega jezga so imeli prepire z ogrskimi grofi na meji. Če so si namreč napravili visok jez, je šla povodenj bolj na ogrsko stran. Zato niso smeli regulirati Mure, kakor se to zdaj godi, ampak so morali pustiti, da je Mura poplavlila del polja in imela tam prosto pot za svoje razdiralno delo. V teku stoletij so poskusili z več nasipi. Občina Vučja vas je imela tudi dva jezga. Ker pa ju je voda tu in tam predrila in nista uspešno dosegla svojih namenov, zato so ju opustili. Le buččevsko-bunčki jez še obstoji v celoti dandanes. Leta 1818 so ga zadnjikrat popravili in izpopolnili. Toda v zadnjih 20 letih se je Mura vrgla bolj na ogrsko stran, povrh tega so jo regulirali v zadnjih letih. Ker ni bilo tudi posebnih povodnj, so že ljudje mislili, da jez ni več potreben. Zato so ga tu in tam že kaj odkrhali. Tudi ceste čez jez so se že globoko urezale, tako da je bil tam jez precej nizek.

Toda dne 8. septembra 1916 je stopila Mura čez bregove. Na večer še ni bila videti nevarna. A

vse konsekvence, da se ne pogreznemo še globlje v prepad. Naj se le vlada namenoma izogiblje narodnih vprašanj, ali skozi vsa vrata, pri vsakem in najprej pri finančijem vprašanju sili veliki usodnostni problem monarhije zopet na dnevni red."

Mariborska cenzura.

Zaporedoma smo prišli s „Stražo“ v veliko nemilost. Bele lise so dobivali cenjeni čitatelji v roke, namesto zanimivih člankov. Naj le potrpijo bralci; tudi bela, prazna mesta govore dovolj jezik mutastega, toda premišljujočega človeka. Veseli pa nas le vendar, ker smo nudili „Stražarjem“ sicer malo besedi, pač pa mnogo povoda v premišljevanje in razmotrivanje. Kaj je bilo v člankih, ne smemo razodeti, da g. državni pravdnik ne bo hud. „Edinost“ piše o teh belih znakih v petkovi številki to-le:

„Beli znaki — časov. Mariborska „Straža“ pri naša že v par številkah na uvodnem mestu bele prostore — znake delovanja slavne cenzure. In „Straža“ je v ožjih stikih s poslancem dr. Korošcem, načelnikom Jugoslovanskega kluba. In ta klub je izdal znano deklaracijo od dne 30. maja in dr. Korošec se je mudil te dni v Zagrebu in Sarajevu, kamor menda ni šel samo na uro gledat. Med vsemi temi dejstvi in belimi predali v „Straži“ utegne biti kaka stvarna zveza in nam potemtakem slavna cenzura v Mariboru riše morda znake na obzorju dogodkov in — razpoloženj v gotovih državnih in diplomatskih krogih z njihovimi znanimi tradicijami, ki nam južnim Slovanom niso nikdar kazale prepričljivega lica. Saj gre, nekako šepetaje seveda, glas po deželi, da so eksponenti omenjenih krogov na delu, da bi naši deklaraciji odvzeli vsako veljavo, poslužujoč se pri tem tiste stare in priljubljene metode, ki naj razlikuje med voljo in cilji narodnih zastopstev in pa voljo in čustvovanjem naroda. Svet naj misli, da so zastopniki le nekaki predrzni politični hazardisti, resnični tolmači narodnega razpoloženja pa le oni, ki ne poznajo duše tega naroda, ker žive sicer med ljudstvom, nikdar pa ne z njim, in ki si tudi ne kratijo spanja s skrbjo, kaj bo iz naroda kot naroda! Še več: ki žele marveč, da bi ta narod nikdar ne živel življenja živega, zdravega, narodnega organizma, zavečajočega se svojih ciljev in stremečega po uresničenju svojih idealov! Prizadevanjem teh tolmačev-pačiteljev naj grečo na roko beli prostori v mariborski „Straži“, glasilo predsednika Jugoslovanskega kluba, ki se je mudil v Zagrebu in Sarajevu potem, ko je ta klub izdal svojo državnopravno deklaracijo in so po južnoslovanskih poljanah zavele nove sapice: sveže, oživljajoče, ali vendar — pravzaprav: ravno zato! — izvestnim krogom toli neprijetne. Po južnoslovanskem logu monarhije je zaplulo novo življenje . . . ! Zato so beli prostori na uvodnem mestu mariborske „Straže“ znaki časov, ki smo jih — začeli preživljati! Nam pa naj bodo beli znaki delovanja cenzure v opomin in pobudo, da smo ubrali prave poti! Ne zapuščajmo več teh poti, marveč korakajmo po njih v trdno strnjenih in sklenjenih vrstah — naprej do cilja!

Čez noč pa je rastla vedno bolj in bolj. Bunčani, ki so bliže Mure, so spoznale nevarnost. Poklicali so vojaštvo, ki je začasno v teh krajih nastavljeno, in šli z njim vred s sekirami, motikami in lopatami, da popravijo jezo in zabranijo, da povodenj ne predere jezo in se ne razlije po lepem polju mimo Sv. Križa in Ljutomera. Ko je solnce pošiljalo svoje prve žarke čez razjarjeno vodo, je bilo delo pod vodstvom župana Alsja Ostere iz Bunčan že gotovo. Pomanjkljivosti jeza so bile popravljene, nižine jeza pri cestah vzdignjene do 1 m visoko. Do poldneva dne 9. sept. je ostala voda v tej višini. Popoldne se je pa začela nevarno vzdigovati. Jez je bil skoro prenizek, novi nasipi so bili premajhni in preslabi, voda je začela curčiti po jezinih cestah že čez jez. Bil je strašen prizor! Na eni strani jeza sama voda kake pol ure od Murinega brega daleč naokrog. Kar je na tej strani travnikov in njiv, je bilo vse pod vodo. Vrhovi kake koruze so še štrleli kvišku, tikve so pa plavale po vodi. Tuintam je pa višji prostor in ta se dviga kakor otoček iz vode. Zajcem, jerebicam in fazanom se je godila radi tega tudi slaba. To priliko so pa porabili drzni loveci, ter se po ladji vozili na posamezne povodnjine otoke ter tam z vseh strani vršili svoj posel. Veselo pikanje pušk se je razlegalo čez povodenj. Na drugi strani jeza pa je bila brezskrbna mladina s svojo živinico na paši. Na vodo onkraj jeza so že navajeni. Vedeli so, da še najstarejši ljudje ne pomnijo, da bi šla kdaj čez jez. Zato so st veseli kurili ter pekli krompir in koruzo, vmes pa se z glasnim vriskom zabavali ob pastirski igri svinjke-račkanja. Ko bi pa voda onkraj jeza, tik ob jezu ponekod do 4 m visoka, predrla jez ter se s svojo vodno hitrostjo polastila polja onkraj jeza, kako bi ji utekli mladi pastirji s svojo živino?

Proti večeru tega dneva je bila nevarnost, da povodenj prodere jez, največja. Še en decimeter naj pride višje in jez je predrt, voda ga razruši ter si

Slovenci, učimo se hrvatski!

(Dopis iz Sinja v Dalmaciji.)

Kakor je vobče znano, ima naš narod poseben dar pri učenju tujih jezikov. V nekoliko mesecih se vsak malo bolj nadarjen Slovenec priuči nemški, laški ali katero drugo tujo govorico.

Ali žalibog se godi v naših vrstah, da se veliko trudimo v učenju nam popolnoma neznanih jezikov, dočim se za naše, lahko rečem: domače hrvatsko narečje le malokdo zmeni. Rečem „narečje“, — kajti čeprav kot samostojen narodni jezik, je vendar le našemu tako sličen, kot noben drugi slovanski. Dolžnost vsakega zavednega Slovenca bi bila, da se vsaj za silo nauči hrvatskega, tako krasnega jezika. Saj smo si s Hrvati bratje po veri, krvi, rodu in jeziku. Veže nas vera, veže nas jezik, zapadna kultura in skupna dinastija. Le v njih prsih bije nam bratsko, nam naklonjeno srce. Saj so oni edini med mnogoštevilnimi evropskimi narodi, ki čutijo z nami delijo jedno in isto usodo. Oni so naši najiskrenejši prijatelji, le oni nas edini odkrito ljubijo. To lahko sklepamo pri vsaki priliki iz njihovih ust, iz njihovih katoliških, uzorno urejanih časopisov, ki nas toliko hvalijo, da se čutim mnogokrat prizadete, dobro vedoči, kako je pri nas. Izrazujejo se o nas z najlepšimi besedami in nas stavijo za vzgled svojim rojakom.

Bricko me zadene misel, ko se spomnim, da se pri nas dogaja šestokrat baš obratno. Namesto da se vržemo v njih bratski objem, sliši se pogosto iz naših ust le kaka neslana šala o Hrvatih, dočim se Nemci povzdigujejo v deveta nebesa, ki bi pa nas radi utopili v žlici vode, ako bi mogli. Mar ni to žalostno! Naš narod, posebno po deželi, vobče misli, da bo takoj povzdignjen v nebesa, ako se nauči par nemških besed in se potem postavi za „pristnega“ Nemca, češ, sedaj sem nekaj več, kot vsi drugi, ki znate le hlapčevski. Koliko naših ljudi odpada na tak način od našega naroda! Srce se mi krči od žalosti, ko se spomnim, kako se ti moderni „janičari“ večkrat norčujejo iz svojega roda, svojih blagih staršev, ki so ga vzgojili in ljubili.

Dobro se še spominjam, kako so se premnogi norčevali iz mene, ko sem pred letom odpotoval v prestolnico Hrvatske, v beli Zagreb. In vendar sem se čutil v Zagrebu popolnoma domačega, svojega med svojimi, dočim sem v slovenskem Mariboru in sploh vseh spodnještajerskih mestih, kakor tujec, kot nepoklican gost in to vendar le na slovenskih tleh.

Zavedni Slovenci! Kaj ne, da tako ne sme biti? Zavedajmo se, bodimo ponosni, da se lahko zovemo sinovi matere Slavije! Ne rečem, da se ni dobro učiti nemški, ali kateri drugi tuji jezik, kajti že pregovor pravi: „Kolikor jezikov znaš, toliko glav veljaš!“ Da, dobro je in koristno, ako človek ulovi kako tujo besedo, pri tem pa naj ne pozabi, da je otrok slovenske matere. Zeleti pa bi bilo, da se vsak, komur je mogoče, malo bolj seznani s hrvatskim jezikom, z domačim narečjem. Ni se mu treba bati, da bi se na ta način odtujil narodu in veri, kar se, žal, premnogokrat godi v drugih slučajih.

Danes, ko se na vseh straneh toliko govori o vzajemnosti Slovencev in Hrvatov, o našem ujedinjenju, je pač zelo koristno, da se bolje spoznamo med seboj. Škoda je pač, da še dosedaj, kolikor je

napravi pot na drugo, dozda še nepoplavljeno stran jeza. Tuintam so ljudje začeli že kričati: „Voda gre čez jez!“ Neki Bučevčan priteče ves poten od jeza v vaško kapelico ter začne zvoniti na eno plat. V hipu je bila vsa vsa na cesti, vsi so naenkrat vedeli, da je nevarnost velika. Takoj se napravijo vsi moške, ki so bili doma, na pot na jez, da ga zavarujejo in ustavijo povodenj. V pol ure je bilo utrjenje jeza pod vodstvom župana Alojza Kosi iz Bučevcevo gotovo, curljanje vode čez jez ustavljeno. Ko se je zmračilo, so še prišli na pomoč zopet vojaški domačega pešpolka. Moške iz Bučevcevo in Bunčan so lahko odšli na svoje domove, ko so dobili zagotovilo, da je 300 vojakov določenih, da stražijo celo noč, da ne pride voda čez jez.

Drugo jutro, v nedeljo, dne 10. septembra, so šli hitri tekalci še pred rano službo božjo gledat, kaj je z vodo. Prinesli so veselo vest, da je voda že za spoznanje manjša. Predpoldne in popoldne tega dne pa so romali ljudje kakor v procesijah, da so si ogledali veličasten, dasi žalosten prizor tako velike povodnji, kakoršne se ne spominjajo niti najstarejši ljudje. Proti večeru tega dne je padla voda za kak decimeter, čez noč dva decimetra, do prihodnjega predpoldne do pol metra, do večera tega dne pa je odtekla tako naglo, da je še bila videti samo v nižjih legah, iz katerih je izginila polagoma naslednji dan.

Po preteku 14 dni je Mura zopet izstopila ter poplavlila iste kraje kakor prej. Vendar je bila voda pri jezu za nekaj manj kot pol metra nižja, tako da povodenj ni prišla onkraj jeza. Tokrat, bilo je dne 23. septembra 1916, je pa voda v enem dnevu prišla, drugi dan pa zopet odtekla. Najstarejši ljudje se ne spominjajo, da bi kdaj bila v tako kratkem času dvakrat povodenj ob Muri. Bučevsko-bunčki jez je pa srečno preštel poskušnjo in bo imel še naprej pravico do svojega obstanka.

meni znano, nimamo nobene primerne slovensko-hrvatske slovnice. Na eni strani že to znači, kako si smo blizu, ko se naši prijatelji niso potrudili, da jo sestavijo, ko imamo druge od vseh vetrov. Vendar se mi zdi umestno, da bi tudi Slovenci potrebovali v tem oziru slovensko-hrvatsko slovnico, kajti hrvatski književni jezik se na nekih mestih vendarle razlikuje od našega. Zeleti bi bilo, da bi se v naših vrstah potrudil kateri pisatelj in jo nam preskrbel.

No, tudi Hrvati še dosedaj nimajo hrvatsko-slovenske slovnice, akopprav njihovi listi tako toplo priporočajo učenje slovensčine, da se bolj in bolj seznanijo z nami. Naša dolžnost pa je, da se jih tudi mi bolje oklenemo ter jim vrnemo milo za drago!

Marljiv hrvatski pisatelj in velik prijatelj Slovencev, o. Fran Slavič, gimnazijski profesor v Sinju v Dalmaciji, je po temeljitem proučevanju slovensčine začel sestavljati hrvatsko-slovensko slovnico, katere naj bi se posluževali njegovi rojaki pri učenju slovensčine. Samo da ste čitali uvodni članek te njegove slovnice, takoj bi jasno spoznali, kako plemenito srce bije v njegovih prsih, kake zvišene ideje razvija njegova duša. Iz tega uvoda se zreali vsa njegova ljubav, ki jo goji do nas, od drugih narodov tako teptanega, preziranega ljudstva. Kako blago vabi hrvatski narod posebno mladino, naj se uči, naj si vzame vzgled od nas. In tako plemenitih duš se najde mnogo, mnogo v hrvatskih zemljah.

Se več! Od samega občespoštovanega g. profesorja Slaviča sem zvedel, da namerava, ko bo gotov s slovensko slovnico, spisati še hrvatsko slovnico za slovensko ljudstvo, ako se med tem ne bo našel noben Slovenec, ki bi jo spisal. Kaj ne, to je požrtvovalnost? To je ljubav, iskrena in bratska, ne pa sebična.

Narod slovenski! Začni bolj spoštovati bratski hrvatski narod. Sezi po njih književnosti, seznanjaj se po možnosti vedno bolj in bolj z njihovimi običaji in govorico in spoznal boš takoj, da ti pišem resnico. Le oni so naši odkriti edini prijatelji, bratje!

Dal Bog, da bi se naše želje o vzajemnosti in združitvi skoro uresničile! Da bi skoraj prišel čas, ko se bo slovensko in hrvatsko ljudstvo spojilo le v en močen narod, ki bi bil nepremagljiv jez proti navalom naših skupnih, strupenih, smrtnih sovražnikov! Da bi skoraj stopil le kot skupen narod v kole izobraženih in veljavnih narodov evropskih!

V tem delu in stremljenju pa nam pomози Bog!
Fr. Ser. MI.

O miru.

Zadnje dni se zopet več piše o miru. Splošno pozornost vzbuja vest, da sta Avstrija in Nemčija te dni poslali odgovor Sv. Očetu na njegovo mirovno spomenico. Besedilo te note se objavi prihodnjo soboto. Pravijo, da bo nota osrednjih velesil zelo popustljiva. Četverosporazum tudi hoče takoj odgovoriti sv. Očetu, kakor hitro bo znan naš odgovor. Širijo se glasovi, ki so v stanu gibanje za mir zelo pospešiti: Nemčija je baje pripravljena opustiti Belgijo, Avstrija bi se odpovedala zasedenemu ozemlju razum Lovčena, Anglija je baje pripravljena se pogajati, Lloyd George pa je celo izjavil, da je mir že bližje, kot si ga mi mislimo. V naslednjem podamo nekatere vesti o miru:

Avstrija izroči odgovor dunajskemu nunciju v četrtek.

„Wiener Allgemeine Zeitung“ poroča: Dunajskemu nunciju izroči avstrijska vlada odgovor na noto sv. Očeta v četrtek, dne 20. septembra. Nota se objavi v soboto. Nemška vlada izroči istočasno odgovor bavarskemu nunciju.

Odgovor četverosporazuma na noto sv. Očeta.

Zavezniki odgovore na noto sv. Očeta, ko odgovore osrednje velesile sv. stolici. Anglija popolnoma soglašja z Wilsonovim odgovorom.

Ententa odklanja.

Francoski ministrski predsednik Painlevé je podal v parlamentu dne 18. septembra vladno izjavo, v kateri je skušal nastopiti proti naraščajoči mirovni želji ljudstva za zagotovilo, da je ententa odločena, odkloniti vsako novo mirovno ponudbo, odkoderkoli naj pride in da je dala nova ruska vlada gotove garancije, da odklanja vsak separaten mir. Iz nastopa francoskega časopisja je že sedaj sklepati, da so tudi glede razmerja z Rusijo naziranja strank vedno bolj določna in da vedno bolj narašča domnevanje, da je tako v interesu Francije, kakor Rusije, da se mir čimprej sklene.

Francoske zahteve.

V obeh francoskih zbornicah se je dne 18. septembra prečitala vladna izjava, v kateri naglašava vlada, da, čimbolj se približuje konec vojske, tem bolj se mora pomnožiti moralni odpor francoskega naroda, da tako odloči zmago. Francija nadaljuje vojsko, ne da bi kaj pridobila in ne da bi se maščevala, temveč, da si pribori svobodo in neodvisnost ter da

brani svetovno svobodo in neodvisnost. Francija zahteva, da se ji vrne Alzacija in Lotaringija, da se ji povrne škoda, povzročena po vojski; mir brez nasilja, ki bi že v kali zadušil vsako bodočo vojsko, t. j. pravični mir, po katerem noben narod, ali močan ali slab, ne bo zatiran. Ta mir nam tudi mora dati zagotovilo, da bodo narodi zavarovani zoper vse zunanje napade. Dokler pa ta jamstva niso dana, pa Francija ne more nehati z vojsko, ker bi se s tem podvrgla tujemu hlapčevstvu.

Novo papeževo lastnoročno pismo?

Italijanski listi pišejo: Papež je kot nadaljevanje svojega zadnjega mirovnega pisma odposlal lastnoročno pismo vsem vladarjem vojskujočih se držav. Tudi se je posrečilo pridobiti za nov papežev predlog še neko veliko evropsko nevtrarno državo.

Grof Karoly.

Dne 17. septembra je poročal grof Mihael Karoly svojim volilcem v Czegledu. Rekel je med drugim: Korist monarhije zahteva, da ne bo nihče zmagal in da ne bo nihče premagan. Korist monarhije zahteva, da ničesar ne osvoji. Monarhija se tudi ne nahaja v središču sovražnosti. Glavna sovražnika sta Anglija in Nemčija. Ko se je Czernin izjavil pred meseci za mir brez osvojitve, se je zdelo, da visoko drži prapor miru in da ne bo prej počival, dokler se ne polasti posredovanja za monarhijo, in da pridobi Avstriji slavo tistega, ki bo dosegel mir. V tej veri smo se, žal, varali. Grof Karoly se bode podal dne 15. oktobra na zbor mirovne lige v Bernu na Švicarskem.

Michaelis bo govoril.

Prihodnji četrtek bo nemški državni kancelar v nemškem državnem zboru podal obširno izjavo o belgijskem vprašanju. Obenem bo prečital tudi odgovor nemške vlade na papeževo mirovno noto.

Poslanec Erzberger.

Poslanec Erzberger je govoril v nedeljo, dne 16. septembra, v Biberachu na Švabskem svojim volilcem. Rekel je, da se je izročil nemški odgovor na noto sv. Očeta v soboto nunciju v Monakovu, da jo pošlje sv. Očetu. Nemško noto bo prinesel v Rim poseben kurir; v soboto jo objavijo istočasno v Rimu in v Berlinu. Prišla bo ura in morebiti zelo kmalu, ko bo nemški narod hvaležen državnemu zboru, ker se je izrazil za mir. Z velikimi koraki se bližamo pravičnemu, trajnemu miru, svetovnemu miru, ki bo temeljil na mirovni resoluciji nemškega državnega zbora z dne 19. julija t. l. Konture pravičnega miru se vedno bolj v splošnem položaju razločujejo.

Značilna nemška izjava.

Poslanec nemškega centra dr. Pieper je imel v nedeljo, dne 16. septembra, v Krefeldu zborovanje, na katerem se je izjavil o podmorskem boju: „Mi nimamo interesa Angliji ugonobiti njeno lačje, ki je življenjska potreba tega naroda tudi v miru. Mi nimamo nobenega interesa pustiti Francijo in Rusijo izkrvaveti in ju tako tirati v državni bankrot. To potrjujemo s tem, da po treh vojnih letih ključemo vojskujoče se države k miru.“

Kaj bo z Belgijo?

„Kölnische Volkszeitung“ izve, da se je nemška vlada baje odpovedala gospodstvu in kontroli nad Belgijo ter dostavlja, da je tudi ona prejela taka poročila, da je zadnji teden padla odločitev v Angliji prijaznem smislu.

„Tageblatt“ pripominja, da razmotrivanja vlade glede Belgije še niso končana. Nemški odgovor na noto papeža ne prinaša jasne rešitve vprašanja. Tudi o usodi Litevske in Kurlandije vlada se še ni odločila.

Berolinski poročevalec „Kölnische Volkszeit.“ zagotavlja napram drugačnim poročilom, da odgovor nemške vlade papežu glede Belgije ne pomeni prav ničesar. Podrobnosti glede bodočnosti Belgije se ne navajajo v odgovoru. Za to je čas pri mirovnih pogajanjih. Tudi vest, da je izrekel kronski svet v odsotnosti cesarja desinterese na Belgiji, ne more biti resnična.

Italijansko bojišče.

Odmor na soški fronti traja dalje. Edino le za goro Sv. Gabrijela se vršijo hudi boji. Gora je popolnoma v naši lasti. Vsi italijanski navali so bili krepko odbiti. Pri armadi generala Conrada na južnem Tirolskem boji za prednje postojanke. Na obeh straneh se vršijo velike priprave za bodoče boje. Za prihodnje dni napovedujejo na italijanski fronti velikih dogodkov. — Nemiri v Italiji se širijo vedno bolj.

Cesar na tirolski fronti.

V nedeljo, dne 16. t. m., se je peljal cesar preko Merana v Prad in od tam v obsežje Ortlerja. Cesar je pred Stilferskim prelazom izstopil iz avtomobila in šel peš v infanterijske pozicije, 600 korakov pred njim je stal sovražnik. Da tudi tu tik ob švicarski meji divja vojna, se je kazalo zlasti v nedeljo, ko so tulili italijanski izstrelki po zraku. Nekaj korakov od Najvišjega vojnega gospodarja se je razpočil sovražni šrapnel. Sledili so še drugi. Cesar pa si je ogledoval čete ob Stilferskem prelazu. Nato je bil na „Vrhu treh jezikov. Pri četah se je mudil dalje časa. Vožnja nazaj je bila mnogo nevarnejša kakor dohod. Cesar se je vrnil dne 17. t. m. dopoldne na Dunaj.

Nemiri v Italiji.

V Gornji Italiji se nadaljujejo veliki nemiri, ki izvirajo v pomanjkanju kruha in drugih živil. V Milanu so že teden dni brez polente. Zaprtih je 1 tretjina industrijskih podjetij. Ker manjka živil za delavce in premoga. V Milanu, Turinu in drugih gornje-italijanskih mestih je moralo vojaštvo nastopiti proti razjarjenim ljudskim množicam. Listi priobčujejo celo vrsto mrtvaških oznanil za častnike, ki so padli v pouličnih bojih.

Rusko bojišče.

Razun sovražnih napadov v Bukovini ter v moldavskem gorovju na ruskem in rumunskem bojišču nič posebnega. — Kornilov je žalostno končal svojo slavo. Kerenski ga je vrgel v ječo z njegovimi prijatelji vred. — Novemu ministrstvu, ki je za nadaljevanje vojske, predseduje Kerenski.

Konec Kornilove slave. — Novo ministrstvo.

General Kornilov je svojo nakano žalostno dokončal. Vsi radikalni socialisti — maksimalisti ali boljševiki — so bili mahoma na strani Kerenskiga in tudi baltiška mornarica je obljubila vladi zvestobo. Do bitke med Kerenskim in Kornilovim ni prišlo, ker so se vojaki medsebojno pobotali. Kornilov generalni štab se je udal in menda je ujet tudi Kornilov sam, če je verjeti nezanesljivim poročilom iz Rusije. Vsekako je gotovo, da je Kornilov poizkus, nastopiti mesto ruskega diktatorja in morda — poznejšega carja — klaverno končal. Kornilov poizkus je bil pa tudi več kakor drzen. Ko bi bil zmagoval, bi morda po Napoleonovim vzgledu pridobil vojaštvo za se, da bi mu sledilo, kamor bi hotel. Toda Kornilov je bil premagan, v Galiciji in v Bukovini in konečno še pri Rigi. Razen tega je ruski vojak počasnejši in ga za kakega diktatorja ni mogoče tako lahko navdušiti kakor vročkrvnega Francoza. Kerenski si je svoj položaj zboljšal, pa samo za en trenotek. Ko bo odpravljena nevarnost, da izbruhne protirevolucija, bo imel iste, prej še hujše težave kakor dosedaj. Kornilovega in Kaledina, kozaškega poveljnika, ki se je udeležil protirevolucije, namerava jo izročiti vojnemu sodišču. Pa Kornilovemu se ne bo težko zagovarjati. Vlada je proglasila Rusijo za republiko. — Kerenski je pri sestavi novega ministrstva bil v težavnem položaju. Šlo je za koalicijsko vprašanje. Industriji so bili povabljeni, da se udeležijo vlade; pripravljani pa so bili k temu koraku le pod izrecnim pogojem, če sodeluje tudi stranka kadetov. Kerenski se je trudil, da bi ustvaril prijazno razmerje z delavskim in vojaškim sovjetom, ki stoji vidno pod vplivom boljševikov. V delavskem in vojaškem sovjetu so zahtevali boljševiki takojšnjo sestavo socialističnega ministrstva, takojšnjo proklamacijo republike, takojšnje sklicanje konstituant in odpravo vseh dostojanstev in naslovov. Proti so glasovali samo manjševiki Ceretelijeve skupine. Večina vojaških delegatov pa je bila odsotna, ker so se udeležili akcije proti Kornilovu. Nekoliko ur je trajala možnost, da bo moral Kerenski odstopiti ter da pride na površje socialistična vlada. Po dolgotrajnih obravnavah je našel Kerenski začasen izhod: sestavil je vojni kabinet. Ministri, ki niso v vojnem kabinetu, bodo zgolj upravni ministri.

Novo rusko ministrstvo je tako-le sestavljeno: Kerenski: ministrski predsednik in vrhovni poveljnik; Tereščenko: zunanje reči in najbrž namestnik ministrskega predsednika; Kiškin: notranje stvari; Kartašev: bogočastje; Bernacki: finance; Kononov: trgovina; Naljanovič: pravosodje; Arhangelski: pouk; Akzentijev: poljedelstvo; general Vrhovski: vojna; admiral Verderevski: mornarica; Buriškin: državni kontrolor; Skobeljev: delo; Jefremov: skrb revežev; Nikitin: pošta in brzojav.

Na drugih bojiščih.

Na francoskem bojišču je na črti Lange-marck-Hollebecke v Flandriji nanovo vplamtela velika bitka, kjer napadajo na široki fronti Angleži z vso srditostjo nemške postojanke. Tudi na fronti pri Verdunu se vrše hudi boji zlasti za važne višine pri mestu Samogneux.

Na macedonskem bojišču živahni artilerijski boji severno od Bitolja in močni angleški napadi pri kolodvoru Akandjali vzhodno od jezera Dojran.

Na turških bojiščih so Turki Ruse na kavkaškem bojišču vzhodno od mesta Revanduz porinili nekoliko nazaj. — Na egiptovski fronti hudi artilerijski boji pri mestu Gaza v južni Palestini.

Politične vesti.

Ljubljanska duhovščina za deklaracijsko politiko. Ljubljanska duhovščina je na konferenci 16. t. m. sprejela resolucijo, ki pravi: Duhovščina dež. stolnega mesta Ljubljana iskreno pozdravlja »Izjavo« podano dne 15. septembra 1917 od vrhovnega zastopstva cerkve in slovenskih političnih strank na Kranjskem z ozirom na deklaracijo »Jugoslovanskega kluba« na Dunaju z dne 30. maja 1917 in na mirovno noto papeža Benedikta XV. — ter se ji odločno in v polnem obsegu pridružuje.

Slovenski socialni demokrati in ljubljanska deklaracija. Glaslo jugoslovanske s. c. demokracije »Naprej« objavlja v svoji torkovi številki ljubljansko deklaracijo v polnem obsegu ter dostavlja: »S. L. S. in Narodno napredna stranka sta povabili tudi jugoslovansko socialnodemokratsko stranko, da sopolpiše izjavo Izvrševalni odbor naše stranke je sklenil, da podpiše izjavo, če se izvrše v besedilu nekatere izpremembe. To se pa ni zgodilo, ampak je izšla gornja izjava v soboto v »Narodu« in »Slovincu«. — V ljubljanskem dopisu pravi graški »Arbeiterwille«: Z izjavo za državno-pravno deklaracijo Jugoslovanskega kluba soglašava v principu tudi jugoslovanska socialna demokracija.

Jugoslovanski socialni demokratje za narodno svobodo. V »Napreju« čitamo: »Vi veste, da naš narod ni gnil, ni popačen; da je zmožen večjega kulturnega vdejstvovanja kot ga vidimo danes. Naš narod je telesno zdrav, duševno krepak. Zbudite njegove duševne sile, odvzemite mu okove gmotne bede, in videli boste, kako lep in močan bo postal. Videli boste, kako se bo znal spretno boriti za svoje kulturne in gmotne vrednote in za svojo neodvisnost. — Ali naj tudi v prihodnosti gospoduje nad njim polnpletni tujec in utilitaristični demagog? Ali naj še dalje hlapčuje na svoji rodni domačiji, v tujini pa se izgublja med masami kuljev neciviliziranih narodov? Ali naj tudi v prihodnosti zapušča svojo ljubo domaćo zemljo kot zasmehovan in zaničevan izgnanec? — Razpalite ljudsko dušo, osvobodite zemljo in rod! Slovenski kulturni delavci, vaš dan je napočil! Srca in duše trepečejo od nestrpnega pričakovanja, oči se ozirajo po onih, ki naj izrečejo jasno besedo o naši enotni volji: Hočemo! Vi prevzemite vodstvo, da se bo v naši domovini uresničil rek Franc. Prešerna: Tje bomo našli pot, kjer nje sinovi — Si prosti voljo vero in postave.«

Iz državne zbornice. Načelniki posameznih državnoborskih skupin so sklicani za ponedeljek, dne 24. t. m., k seji. Začetkom prihodnjega tedna imajo vse državnoborske stranke svoja posvetovanja. — Poljski klub zboruje dne 23., Nationalverband dne 24., nemški socialni demokratje dne 23., Jugoslavi dne 25., Čehi dne 25. in 26. septembra.

Pred važno izjavo vlade. Predsedstvo nemške nacionalne zveze je imelo danes z ministrskim predsednikom dr. pl. Seidlerjem razgovor. Ministrski predsednik je napovedal, da bo podala vlada v torkovi seji zbornice važno izjavo, ki se bo dotikala tudi zunanjega položaja.

Nemci so zadovoljni. Dne 19. t. m. je imelo načelstvo državnoborske delovne skupnosti sejo, v kateri je poslanec Denk poročal o pogovoru z ministrskim predsednikom. Parlamentarna konferenca poroča, da se je po tem razgovoru z ministrskim predsednikom položaj razjasnil in da so zastopniki Nationalverbanda o poteku konference z vitezom Seidlerjem popolnoma zadovoljni.

Spitzmüller. Guverner avstro-ogrske banke Popovics postane baje ogrski finančni minister na njegovo mesto pa kandidirajo bivšega znanega ministrskega predsednika dr. Spitzmüllerja, ki vživa v vseh slovanskih krogih naše monarhije najpopolnejše zaupanje. Na mesto guvernerja avstro-ogrske banke spada samo mož, ki ga podpira splošno zaupanje.

Volitev predsednika »Poljskega kluba«. Po odstopu dra. pl. Lazarskega kot načelnika »Poljskega kluba« so se vršila pogajanja za skupno postopanje med poljskimi narodnimi demokrati, skupino Długosza in socialnimi demokrati, ki pa niso imele zaželjenega vspeha. Trenotno se pa vrše na Dunaju nova pogajanja za zbližanje teh skupin, ki imajo baje ugoden potek. Na dne 23. sept.

je pa določena nova volitev načelnika »Poljskega kluba« na mesto odstoplega načelnika dra. Lazarskega. Govori se, da utegne biti izvoljen za predsednika vodja poljskih socialnih demokratov Daszinski.

Poljsko vprašanje. Lastnoročno pismo našega in nemškega cesarja obema generalnima guvernerjema v Rusko-Poljski, s katerim se ustanavlja narodna vlada namesto dosedanjega provizoričnega državnega sveta je zopet nadaljna etapa na poti k rešitvi poljskega vprašanja. Neki Poljak piše v »Neue Züricher Zeitung« tik pred objavljenjem rečenega ročenega pisma: »Govori se, da se v bližnjem času ustanovi poljska vlada, ki naj nadomesti pomanjkljivi provizorični državni svet in ki naj zadosti željam naroda. Da bi se ta vlada morala opremiti z povsem drugačnimi oblastmi in da bi morala dobiti drugačen državni praven položaj, nego je bil oni državnega sveta, je jasno brez drugega in ne bi moglo biti to drugače že zato, ker je ni v Poljski niti ene stranke, ki bi bila pripravljena, da bi pospeševala kak nov eksperiment po načinu provizoričnega državnega sveta in da bi vzela na svoje rame odgovornost zanj. Ali ima v svojih zahtevah zmerni narodni center (stranka provizoričnega državnega sveta) sploh še potrebnega ugleda, da bi v poljski vladi prevzela vodilno vlogo — se zdi več nego dvomljivo. Druge skupine strankarskih konstelacij — desnica in levica — gredo pa v svojih zahtevah veliko dalje in sledijo taktiki, ki preveč odklanja kompromise in zavlačevanja, da bi se mogle tu stvari tako dalje razvijati, kakor so se v času obstajanja provizoričnega državnega sveta. Sicer pa ne bi smela tvoriti vlade le ena stranka in bi morala vlada zadoščati demokratičnim načelom in državnim oblikam, na katere se niso ozirali pri ustvaritvi provizoričnega državnega sveta. Ali se centralni vladi odločite za ustvaritev povsem neodvisne, z realno državno oblastjo opremljene poljske vlade na demokratičnih podlagah? Ali se odločite za izpolnitev zahteve, ki bi jo taka vlada stavila neizogibno: da se poljske legije umaknejo z fronte, ker med Poljsko in Rusijo ni dan casus belli in ker so legije naroden imetek poljskega naroda? Sodeč po zadnjih dogodkih in po glasovih v nemškem časopisju, naleta taka odločitev v Nemčiji na velike zapreke in to ne samo v vsenemškem taboru. Na drugi strani se pa tudi v Nemčiji, a še glasneje v avstro-ogrski monarhiji, oglašajo glasovi, ki nastopajo za izpolnitev poljskih postulatov in doznajemo tudi iz dobrega vira, da vodilni krogi v monarhiji smatrajo izpolnitev teh postulatov kot potrebno. Seveda bi tudi to nič ne spremenilo na dejstvu, da se v Poljski, danes manj nego kdaj, akt od 5. novembra ne smatra kot končoveljavno rešitev poljskega vprašanja in da se pričakuje od mirovnega kongresa širše rešitve na pripoznanju absolutne neodvisnosti. Če pa v Poljski ostane nadalje vakum (prazen prostor), potem vidi poljsko časopisje v tem že danes likvidacijo akta od dne 5. novembra, ki prisili Poljake, da se opremijo še z večjo potrpežljivostjo in da čakajo na bodoči mirovni kongres, ki edini more pogoditi trajno, po vojnih ozirih neuplivano rešitev poljskega vprašanja, kakor jo zahteva trajen evropski mir. — Med tem pa bi prelom med Poljsko in centralnima vlastima mogel imeti neposrednih praktičnih posledic toliko v Poljski sami, kolikor v poljski emigraciji na Ruskem, ki (emigracija) šteje na milijone, pa tudi v Severni Ameriki in v entitnih deželah.«

Ogrski minister Vaszonyi o volilni reformi. Minister Vaszonyi je govoril dne 16. t. m. v demokratičnem klubu v Budimpešti o ogrski volilni reformi. Med drugim je dejal: Največja napaka bi bila, oprijemati se volilne pravice na podlagi cenzusa. Popolnoma pogrešeno je, če se proglašajo, da se morejo vzdržati Mažari samo na podlagi ožje volilne pravice in da je v interesu ohranitve madžarske hegemonije potrebno, da se demokratična reforma prepreči. Na ta način mora priti inozemstvo do prepričanja, da smo Madžari nasproti narodnostim v manjšini in da se le na podlagi ožje volilne reforme moremo vzdržati. Oni dve narodnosti, kjer je dvignil iredentizem med svetovno vojsko — sicer le posamezno — svojo glavo, so Rumuni in Srbi. Rumunsko odraslo prebivalstvo tvori le 16.1%, srbsko pa 2.5% celokupnega prebivalstva. Ali naj pomenijo te številke nevarnost za Madžare? Madžari tvorijo 54% vsega prebivalstva. Z Nemci, ki so vedno skupno z Madžari korakali, pa 64%. To razmerje je še ugodnejše, ako upoštevamo število onih, ki so 24 let stari ter umejo čitati in pisati. Število onih, ki so stari 24 let in umejo čitati in pisati ter so zmožni nemškega in madžarskega jezika, obsega 75% celokupnega prebivalstva in sicer 63% Madžarov in 12% Nemcev. V luči teh števil je vse kričanje, da pomeni demokratična volilna reforma za Madžare nevarnost, tendenciozno in brez podlage.

Dr. Kramar in dr. Rašin zopet promovirala. Poslanca Kramar in Alojzij Rašin, ki sta bila svoj čas obsojena na ječo in tudi na izgubo doktorata, a sta bila pomiloščena vsled splošne amnestije, sta na češki univerzi v Pragi zopet promovirana za doktorja prava.

Hrvatski sabor, ki bi se imel sestati danes, prične zborovati še le 25. t. m.

Cesar sprejel adreso hrvatskega sabora. Cesar je zasljal dne 17. t. m. v posebni avdijenci odposlanstvo hrvatskega sabora, ki mu je izročilo adreso, katero je bil sabor sklenil.

Tedenske novice

Vendar enkrat! Koroški »Mir« piše: Dne 15. septembra se je vrnil na svojo župnijo Marija na Zili vlč. g. župnik Ksaver Meško in ta teden vlč. g. župnik Matej Ražun na svojo župnijo v Št. Jakob v Rožu. Vlč. g. župnik Janez Schneditz je odklonil povrnitev na svojo župnijo Lipa nad Vrbo in ostane na svojem posestvu v Št. Ilju. Vlč. g. župnik Kukačka je za časa preganjanj resigniral na župnijo Ukve in vlč. g. Jurij Trunk je že dalje časa na novi župniji v Borovljah. Na njegovo prejšnjo župnijo Sv. Križ na Peravi, znamenito božjo pot, je prišel za provizorja duhovnik nemške narodnosti. Dolgo, dolgo je trajalo, da so nedolžne žrtve prišle do svojih pravic, škode pa, ki so trpele, jim nihče ni povrnil. Pribijemo pa, da za vse krivice in preganjanja koroški Slovenci še dosedaj nismo dobili prav nobenega zadoščenja in da niti eden izmed krivcev, ki so gonjo povzročili, dosedaj še ni bil kaznovan. Pač pa nekatere prizadete osebe ponosno nosijo na svojih prsih odlikovanja za zasluge. Tudi o tem se bo še govorilo. — Sumljivim in dvomljivim ljudem slabe preteklosti, ki so bili po nedolžnem v ječi, dajo odškodnino in zadoščenje, našim žrtvam pa ne.

V cerkvah lavantinske škofije se je ob priliki rojstnega dne cesarja Karla nabralo v vojnooskrbovalne namene 5818 K 52 v.

Iz koroške škofije. Odlikovana sta z zlatim zaslužnim križcem s krono na traku hrabrostne svetinje v priznanje posebno patriotičnega in požrtvovalnega delovanja v vojni vlč. g. Franc Lasser, župnik na Brnci, in vlč. g. Andrej Sadjak, župnik v Št. Lenartu pri Sedmih studencih.

Družba sv. Mohorja. Za ravnatelja tiskarne družbe sv. Mohorja in družbinega blagajnika je imenovan vlč. g. Jožef Zeichen, spiritual pri uršulinkah v Celovcu.

Slovenski general postal baron. Cesar je vpojenemu generalu Ivanu pl. Schemua podelil baronstvo. Schemua je rodom kranjski Slovenec.

Padel je na Grmadi poročnik Toni Simonišek pri nekem naskoku. Ubila ga je granata. Padli je sin Josipine Simonišek, hišne posestnice v Celju in nečak g. Martina Voha, finančnega nadkomisarja v Mariboru. Truplo pokojnikovo so začasno položili k počitku na Nabrežini, odkoder se bo pozneje prepeljalo v Celje. Mlademu junaku bodi lahka slovenska zemlja!

† Stolni prošt Ivan Sajovic. V Ljubljani je dne 18. septembra v Gospodu umrl stolni prošt Ivan Sajovic, star 87 let.

Visoko odlikovanje dveh ogrskih škofov. Naš cesar in kralj je imenoval škofa dr. Otokarja Prochaska v Stolnem Belemgradu in škofa Julija grofa Zichy v Pečuhu pravim tajnim svetnikom.

Ljubljanski protestantski pastor Hegemann se je ponesrečil na Kamniških planinah na poti iz koč na Okrešlu skozi Turški zleb in Male Pode v Gamzov škred. Ondi je pastor Hegemann padel v prepad. Kdor ga najde, dobi 200 K nagrade.

Oporoka knezonadškofa dr. Kohna. Finančna prokuratura je končoveljavno odločila, da je oporoka rajnega olomuškega knezonadškofa dr. Kohna, v kateri je velik del svojega premoženja določil za ustanovitev češke univerze, neveljavna. Kohnovo premoženje se bo sedaj tako-le razdelilo: Tretjino dobijo ubogi, tretjino sorodniki, ostalo tretjino pa cerkev.

Za častnike imenovani učitelji. Za poročnike so imenovani sledeči vojaki učitelji: Konrad Mejovšek, učitelj na Reki; Ernest Falant, učitelj v Krčevini-Lajtersbergu; Karel Kramberger, učitelj na Ptuj; Friderik Kramberger, učitelj v Mariboru in Bogomir Ditner, učitelj na Muti.

Nov odvetnik v Mariboru. Goriška odvetniška zbornica z začasnim sedežem v Haagu na Nižje-Avstrijskem naznanja, da je odvetnik dr. Ivan Sket v Gorici javil preselitev svoje pisarne v Maribor.

90letnica kneza Ernesta Verianda Windischgrätza. Dne 27. septembra obhaja knez Ernest Veriand Windischgrätz, ki ima tudi na Slovenskem obširna posestva, 90letnico svojega rojstva. Jubilar je najstarejši reprezentant nemškega visokega plemstva.

Zveza čeških bank v Pragi. Dne 18. septembra je bila v Pragi ustanovljena zveza čeških bank. Za načelnika je bil izvoljen dr. Preiss.

Sedmo vojno posojilo. Tekom meseca novembra pride v Avstriji v podpis novo vojno posojilo. Pogoji se utegnejo gibati v okviru dosedanjih vojnih posojil. Podpisovalo se bo istočasno v obeh državnih polovicah.

Nemškutarska pravicoljubnost. Navajeni smo že dovolj na pravicoljubnost štajerskih renegatov in nemškutarjev. Zato se tudi nikdo ne vzne mirja radi njihovih napadov v glasilih kakor je »Marburger Zeitung«. Ta listič zopet grdo napada poslanca dr. Verstovška, češ, da je denunciral, ker je interpeliral vlado radi preganjanj Slovencev, ki so neznosno trpeli v ječah. Slovence se sme tirati celo po nedolžnem v ječe, se jih sme obrekovati, »Marburger Zeitung« jim sme deliti vešala, toda slovenski poslanci bi niti ne smeli braniti svojih volilcev in sploh Slovencev. Edino dobro je še, da nikdo ne gre vprašat kakega renegata, kako bi smel nastopati v parlamentu. Zapomnite si: Slovencev ne bode ničesar več oviralo, da bi z vso odločnostjo ne nastopali proti vsem renegatskim mavharjem in proti renegatskim uradnikom. Klin s klinom! To mora biti naše geslo in tudi bode.

„Jugoslovansko veleizdajstvo.“ Za veleizdajalce nas proglašajo naši vsenemški in nemškutarski zagrizenci, ker se radujemo bodoče habsburške jugoslovanske države. Dobro, sprejmemo! Hočemo biti »veleizdajalci«, toda v tem smislu, da bomo neprestano rušili spone in pilili verige, v katere je vkovan naš narod. Račun bomo imeli z onimi, ki so privandrali iz protestantovskega in nemškega severa, in nam hočejo sedaj tukaj kot tuje gospodovati. Naša »veleizdajstvo« bo stremilo za tem, da uradniki in sicer od cesarskih namestnikov, glavarjev, notri do najnižjih pisarjev, ki vidijo sedaj v Slovencu samo svojega sužnja ali slugo, poberejo šila in kopita. »Proč s tujei!« to je ena glavnih parol našega »veleizdajniškega« gibanja. Naše »veleizdajstvo« mora odstraniti vse tiste vsenemške organizacije, ki nas hočejo vkovati v pruske verige; odpraviti hočemo nam vsiljene nemške in nemškutarske šole in zavode, kratkoma: očistiti hočemo slovensko zemljo tistih ljudi, ki sedaj izvršujejo pionirsko službo za — Nemčijo in Hohenzollernce. Tako je naše veleizdajstvo!

Notarsko mesto v Slov. Bistrici je razpisano. Prošnje se morajo vložiti do 30. t. m.

O vračanju preskrbnine. Nedavno mi je pripovedoval nekdo, tako pišejo »Napreju«, da je neka žena morala vrniti vso preskrbnino, tako da ji ni sta ostali 2 K od polmesečne preskrbnine. Z ozirom na ta dogodek omenjamo, da navaja zakon o preskrbi svojcev izrečno v § 8, da se »izplačana preskrbnina ne vrača.« Oblasti torej nimajo nikakoršne pravice zahtevati povračilo preveč prejete podpore, če se je vojak vrnil domov, pa je še nekaj časa tekla podpora, ali je bil oproščen in je rodovina dobivala še dalje podporo, dokler je bila oblast obveščena o vrnitvi. Preskrbne komisije v nobenem primeru ne smejo zahtevati povračila, celo tedaj ne, če bi bila podpora izplačana zaradi napačnih napovedb. Povračilo sme zahtevati za napravljeno škodo le država sama in sicer mora tožiti pri sodišču. Na tem stališču je tudi upravno sodišče, ki je tako razsodilo že večkrat (dne 6. avgusta 1916, št. 6642, dne 14. oktobra 1916, št. 10.645 in dne 25. oktobra 1916, št. 11.256). Po nekaterih krajih zahtevajo povračanje izplačanih preskrbnin in groze tudi z rubežnijo. Take zahteve so protizakonite in naj se vsakdo sklicuje na zakon in na navedene razsodbe, če bi se mu imela goditi krivica.

Zvišanje železniških tarifov na Ogrskem. S 1. novembrom bodo zvišali na Ogrskem vse železniške tarife. Zvišanje bo precej občutno, kajti znašalo bo od 35 do 100%. Dunajski listi pišejo, da bodo tudi v Avstriji z novim letom zvišali vse železniške tarife.

Plačevanje davkov. Deželno finančno ravnateljstvo nam piše: V 4. četrtletju 1917 so plačljivi neposredni davki na Štajerskem v naslednjih dnevih: I. Od zemljarine, hišne razredovine in najmarine in od 5% davka od najemnine onih poslopij, ki so prosta najmarine: 10. mesečni obrok dne 31. oktobra, 11. mesečni obrok dne 30. novembra in 12. mesečni obrok dne 31. decembra 1917. II. Od občne pridobnine in pridobnine podjetij podvrženih javnemu dajanju računov: 4. četrtletni obrok dne 1. oktobra. III. Od rentnine in dohodnine, v kolikor se ti davki ne pobirajo na račun državne blagajnice: potom

odbitka po osebah, oziroma blagajnicah, ki izplačujejo davku podvržene prejemke, 2. polletni obrok dne 1. decembra 1917.

Določila glede vjetnikov-delavcev. Cesarska namestnija nam piše, da vjetniki, ki so nastavljeni pri kmetih ali obrtnikih kot delavci, pod nobenim pogojem ne smejo sami brez nadzorstva okoli hoditi ali se voziti po železnici ali z vozovi. Vjetniki morajo nositi obleko, po kateri se jih takoj spozna, da so vjetniki. Označeni morajo biti z belim pasom na obleki, na glavi morajo imeti svoje vojaško pokrivalo. Železniško osebje mora vjetnike, ki potujejo kar brez nadzorstva, pri prvi postaji izročiti orožnikom ali vojaštvu. Kdor se ne ravna po teh določilih, se bo občno kaznoval.

Občni zbor društva Dijaška kuhinja v Mariboru bo prihodnji ponedeljek dne 24. t. m. v Narodnem domu v Čitalnični dvorani ob pol 8. uri zvečer z običajnim vsprejemom. Tem potom se vabijo vsi udje na občni zbor.

Dekliški shod. Na rožnicensko nedeljo dne 7. oktobra je na Svetih Gorah (župnija Sv. Peter pod Sv. Gorami) cerkveni dekliski shod za šentpetersko župnijo in sosedne župnije kozjanske in brežiške dekanije. Cerkevna slovesnost se začne ob 10 uri dopoldne. Pridigo ima prof. dr. Josip Hohnjec. Namea shoda je: ponovitev obljube zvestobe Mariji, Kraljici mladine, in mirovna pobožnost k Mariji, Kraljici miru. Povabljeni so članice Marijinih družb, dekliskih zvez in sploh dekleta iz obeh dekanij.

Gospodarske novice.

Zakaj je železo tako drago? Praška industrijska družba za železo izkazuje v zadnjem poslovnem letu 18 milijonov kron čistega dobička, alpine-montanska družba pa celo 27 milijonov. Pri pomni se, da so tekom vojske že šestkrat zvišali cene za železo. V te čiste dobičke pa niso všeti milijoni, ki se izdajajo za takozvano »izboljšanje prometnih sredstev« teh podjetij. Da so tirali cene za železo tako nečuvno kvišku, je kriva vlada, ki je pač nastavila najvišje cene za vse kmetijske pridelke, ni jih pa še dosedaj nastavila za železo.

Kapitalistična pšenica gre v klasje. 14 nemških premogokopnih družb je »zaslužilo« leta 1917 na čistem dobičku 92.700.000 mark. Leta 1915 so zaslužile te družbe 69.760.000 mark, pomnožil se jim je torej v dveh letih največje svetovne krize njih čisti dobiček za 22.940.000 mark! Osem drugih velikih družb je imelo leta 1912 202.060.000 mark čistega dobička, a v vojnem letu 1915 pa za 53 milijonov mark več. Kapitalistični krvoses se napije do silega, pa naj bo vojna ali mir.

Za mesec oktober več živil na osebo. Vlada je izdala naredbo, s katero se določa, da bo prišlo za sedaj za mesec oktober na vsako osebo več živil in sicer se bodo razdeljevale testevine, zdrob in ječmenček. Za pozneje, torej za mesece november, december in nadalje še pa ni tozadevno ničesar določenega.

Pripravite si dovolj jesiha. Na kmetih je letos v marsikateri hiši zmanjkalo kisa ali jesiha. V trgovinah slabe robe niti za drag denar ni bilo dobiti. Letos, ko je v naših krajih ugodna sadna letina, si naj vsak vsaj za eno leto napravi domačega jesiha. Ako si ga sam ne znaš napraviti, vprašaj sosedo ali kakega drugega znanca, kako se napravi domači jesihi. Nekateri ga delajo iz lesnik, drugi iz sadnih ali vinskih tropin.

Nova kavina mešanica. Urad za ljudsko prehrano naznanja, da se je v 16 avstrijskih tovarnah izdelalo 3% milijona kilogramov nove kavine mešanice, ki se izdeluje iz prave kave in iz moke sladkorne pese. Ker je surovin še v zadostni množini, je določeno, da se bo na vsako veljavno kavino karto dobila tista množina kavine mešanice, na katero se kavina karta glasi in sicer brez odbitka.

Legitimacije za nakupovalce sadja. Deželni urad za nakupovanje sadja »Geos« v Gradcu naznanja, da bo sprejemal prošnje za dovoljenje za nakupovanja sadja samo do 30. septembra in bodo te prošnje takoj rešene. Po 1. oktobru se ne bo na nobeno tozadevno došlo prošnjo oziralo.

Uporaba krompirjeve za krmo. Štajersko cesarsko namestništvo razglasa: Vsled pomanjkanja sena in otave je letos uporaba krompirjeve posebno važna. Za krmo je pa za rabo samo taka krompirjevka, ki se je požela, ko je še bila zelena, kajti krompirjevka, ki je že na njivi bila popolnoma suha, ko se je požela, ne vsebuje dosti redilnih snovi. Krompirju ne škoduje, ako požanje krompirjevko še zeleno kakih 8 dni poprej, predno se krompir izkoplje. Požanjeno krompirjevko je treba na solncu razgrniti, da se nekoliko posuši, nato se pa zloži kakor detelja na suhem in zračnem prostoru. Izkušnja uči, da ima dobro

posušena krompirjevka, ako je bila spravljena, ko je bila še zelena, skorodane tisto redilno vrednost kot krmilo, kakor seno in tudi govedo jo prav rado žre.

Zvišanje cen za sladkor. Dunajski listi poročajo, da bodo zvišali cene za sladkor in sicer bode stal kilogram sladkorja na Dunaju 1 K 43 v. Tudi nameravajo znižati množino sladkorja, ki je določena za vsako osebo. Torej bomo dobivali še manj sladkorja po mnogo višji ceni!

Sladkor za vkuhanje. Prehranjevalnemu uradu c. kr. okrajnega glavarstva v Mariboru se je za kmetijske občine še nakazala mala množina vkuhalnega sladkorja. Prošnje za nakazilo vkuhalnega sladkorja je do najkasnejše dne 25. t. m. vložiti pri pristojnem občinskem uradu.

Deželna kmetijska šola v St. Juriju ob južni žel. Ravnateljstvo je izdalo obširno letno poročilo o delovanju zavoda v letu 1916. Poročilo vsebuje: Izvleček iz statuta in učnega načrta, poročilo šole, zakaj se je zavod vse porabil, gospodarstvo in delovanje zavoda na zunaj. V poročilu je marsikatera zelo važna gospodarska snov, ki bo gotovo zanimala vse, ki se zanimajo za napredno narodno gospodarstvo. Knjižica se dobiva pri ravnateljstvu zavoda v St. Juriju ob južni žel.

Oddaja štajerskih plemenskih kokoši. Osrednji odbor štajerske »Kmetijske družbe« bo oddajal tudi letos članom podružnic štajerskih kmetijskih družb plemenske kokoši. Tozadevne prošnje je vlagati najpozneje do 15. oktobra. Na pozneje došle prošnje se ne bo oziralo. Tiskovine za take prošnje se dobijo pri vsaki podružnici štajerske »Kmetijske družbe«. Prošnje je vložiti pri dotični podružnici.

Razne novice.

Tobačne tatvine na železnici. Dne 14. sept. je izginil zavej s tobakom v vrednosti 2700 K, ki je bil namenjen za tobačno trafiko v Lebringu in tamošnje vojaštvo je bilo brez tobaka.

26 kilogramov težka buča. Na vrtu Gizele Storfer pri Beljaku je zrastle buča, ki je težka 26 kilogramov. Velikanska buča je sedaj v nekem izloženem oknu v Beljaku vsakomur na ogled.

Davek modli! Na Bavarskem nameravajo vpeljati takoiimenovani »potrošni davek«. Bavarski fin. minister Breunig je glede tega omenil, da, ako se naloži na damski klobuk v vrednosti 200 mark samo le 40 mark davka, se to dotični dami niti poznalo ne bo. — Ob tej priliki se bo marsikdo spomnil, da so države že od nekdaj rade nalagale davek na razne modne pretiranosti in pri tem dobro žele. Znani so davki na dragocene trakove, čevlje, prsne rute, rokavice. Pod Friderikom I. so posebno cvetele lasulje in država jih je pošteno obdavčila. Tedaj so »ókraski« glave zavzeli take oblike, da so morali vpeljati posebne vozove in nosilnice, da so imele dame z mogočnimi frizurami dovolj prostora v njih. V rabo so prišle lasulje z godbo, čebļajajoimi ptiči itd. Praktični Angleži so tudi radi obdavčevali modne predmete. Tako so leta 1795, ko se je vse pudralo, naložili davek na puder. Do srede junija istega leta se je oglasilo 300.000 oseb, ki so plačale po 1 zlat, da so dobile pravico do pudranja. Drugi so se za svojo osebo odpovedali pudru, pač pa so v posmeh davčni oblasti pudrali svoje pse in konje — za te namreč ni bilo treba plačati davka. — Pred nekaj dnevi je stopil na Norveškem v veljavo nov zakon, ki nalaga precejšen davek na nakite in na drage kamne. Za nakit, ki je vreden od najmanj 300 do 400 K, je plačati 10 K; za nakit, ki je vreden do 450 K, je plačati 20 K; za nakit v vrednosti 1000 K pa 50 K in potem primerno več. Nam se zdi ta davek popolnoma pravičen. Kdor se hoče povzdigovati in odlikovati od drugih ljudi, naj za to kaj plača. Pravičen se nam zdi tudi davek na modne damske palčice, ki se je baje že na Angleškem vpeljal.

Požar uničil ogrsko mesto Hernadfo. V mestu Hernadfo na Ogrskem je izbruhnil požar, ki je uničil 128 hiš in 200 drugih poslopij. Škoda znaša pol-drugi milijon kron. Požar so zanetili otroci.

3 milijone oseb vsled povodnji brez strehe. V kitajski pokrajini Honan so bile te dni tako velikanke povodnji, da je 3 milijone oseb brez strehe. Povodeni je poplavlila in odnesla več mest in trgov ter na stotine vasi in naselbin. Število oseb, ki so utonile, še sicer ni znano, toda znaša več tisoč.

V letovišču. Tujec: Vi, gospodična, imate gotovo znižane cene za hrano? — Ona: Zakaj? — Tujec: Ker imate tako majhna usta!

„Straža“ stane za celo leto 10 K, za pol leta 5 K in za četrt leta 2 K 50 v. Kdor še ni poravnal dolžne naročnine ali še naročnine za drugo polletje ni obnovil, ga prosimo, da to takoj stori. Kdor hoče nabirati nove naročnike, mu pošljemo položnice. Denar se pošlje na naslov:

Upravištvo lista »Straža«
Maribor, Koroska ulica št. 5.

Dopisi.

Maribor. Glavno zastopstvo nižje-avstrijske življenjske zavarovalnice v Mariboru je imelo dvojezični napis na hiši, kjer se nahaja njegov urad. V noči od 18. na 19. septembra so dosedaj neznani olikanci slovenski del napisa in tudi hišo pomazali s katranom. Iz tega se zopet zrcali mariborska nemška kultura. Zavod, kateremu so mariborski olikanci pomazali napis je sicer nemški in sicer nižjeavstrijski, kateri zasleduje le svoje trgovske težnje, ne pa nacionalno politiko, kakor jo vodijo nemški neolikanci.

Maribor. V Orešju pri Ptujju so dne 17. t. m. našli priplavljeno mrtvo truplo utopljenega 15letnega Riharda Ulaga, sina tukajšnjega trgovca. Truplo prepeljejo v Maribor.

Maribor. Mariborski trgovci so sklenili, da bodo imeli svoje trgovine do 15. decembra po nedeljah zaprte.

Sv. Jurij ob Pesnici. Na tirolsko-laškem bojišču je koncem avgusta padel 20letni Jakob Mak, zadet v prsi. Par dni pozneje, ko je oče dobil obvestilo o tem, pa mu je umrl starejši sin Peter Mak, ki je bil pred nekaj tedni prišel iz Albanije na dopust. Bil je od začetka vojske na treh bojiščih, slednjič je podlegel malariji. — Že pred 10 meseci je padel ob Soči tukajšnji hlapec Jožef Lopič. Dal jim Bog svoj mir!

Slatinski dol pri Svečini. Dne 18. septembra popoldne je bil pri nas izršen grozen umor. Neznani hudodelnik je napadel 60letno Marijo Šauperl, ki je bila sama doma, jo trikrat zabodel v vrat ter tudi ranil na roki. Ko je ropar izvršil umor, je preiskal vse prostore. Posrečilo se mu je, najti v postelji denarnico, v kateri je bilo 1380 kron denarja. O roparju ni ne duha ne sluha.

Polička vas pri Jarenini. V Studencih pri Mariboru je v četrtek, dne 20. septembra umrl od kapi zadet Franc Reininger, bivši župan in posestnik v naši občini. Rajni je bil naš hud narodni nasprotnik in agitator za posilnemško in vsenemško idejo. A njegova slava je po nekaterih letih otemnela. Mož je zadnji čas živel kot samotar, zapuščen od tistih, ki so ga nekaj kovali v zvezde. Naj počiva v miru, katerega na tem svetu ni našel!

Sv. Trojica v Slov. gor. Velika nesreča je zadela v soboto, dne 15. septembra, v obče spoštovano obitelj Mlinerič. Poslali so Mimiko v Radgono. V Cogetincih so se konji malo splašili in začeli bežati. Sirota je v strahu skočila z voza in z glavo priletela na kamen. Bila je na mestu mrtva. Ne dolgo poprej se je peljala vsa vesela od doma. Kako žalostna je pa bila njena vrnitev! Ubogi starši so jo klicali, a vse zastonj; njena blaga duša se je že bila preselila v božje naročje. Umrla je bila vzor dekletom. Ona ni mirovala nikdar. Delo ji je bilo največje veselje. Bila je vesela narave. Kjer je bila Mimika, tam se je slišalo petje in nedolžni smeh. Vestno je pa tudi spolnovala četrto božjo zapoved. Vsemogočni jo bo gotovo tudi sprejel v svoje naročje. To naj bo globoko potrjim staršem v tolažbo, da bo rajna za nje prosila pri ljubem Bogu, da lažje pozabijo to nesrečo.

Središče. Slovensko katoliško izobraževalno društvo v Središču ima v nedeljo, dne 23. t. m., popoldne po večernicah, v društveni sobi izredni občni zbor. Na dnevnem redu je: Sprememba pravil. Radi važnega predmeta se pričakuje polnoštevilna udeležba.

Remšnik. Padel je dne 24. avgusta na polju slave naš prijatelj Leopold Prater na hribu Sv. Gabrijela. Bil je hraber do zadnjega trenutka. Obžaljuje ga cela stotnija. Bodi mu lahka soška zemlja! Na svid nje nad zvezdami! — Ivan Zupanc.

Slov. Bistrica. Tukajšnji notar dr. Wiesthaler je odložil svoje mesto kot notar in se je naselil v Mariboru.

Petrovče. V noči od 31. avgusta na 1. september so pri posestniku Valentinu Kramer v Rušah pri Petrovčah vlomili drzni tatovi v notranje prostore. Ker so bila hišna vrata zaklenjena, so si lopovi postavili lestvo na streho, jo raznesli in potem tam skozi šli v notranje prostore. Pobrli so nekaj obleke in drugih reči v vrednosti 400 K in 200 K v gotovini. Sinu Vinkotu, ki je bil ravno na dopustu, so poleg bratovih odnesli tudi njegove vojaške čevlje. Tatovom se dosedaj še ni moglo priti na sled.

Polzela. Dne 1. septembra je padel na soški fronti junaške smrti vzgledni mladenič Jan. Schweiger, desetenik pri oddelku strojnih pušk. Bil je že enkrat ranjen. Bog tolaži njegove potrte starše!

Gora Oljka. Preteklo nedeljo dne 16. t. m. je bila Gora Oljka priča veličastne prisega slovenskega štajerskega ljudstva k njegovemu verskemu in narodnemu programu. Na tisoče ljudstva je privrelo od vseh krajev do Dravograda, Solčave, Zidanega Mosta in Smarja. Marijine družbe in Dekliške zveze so

prihitele s svojimi zastavami. V cerkvi je propovedoval v vznesenih besedah prof. dr. Slavič o verski vzgoji mladine, zunaj cerkve je ob govoru dr. Korošca tisočera množica manifestirala za naše narodne vzore.

Vransko-Novaštifta. Da podpremo po svoje z molitvami in prošnjami sv. Očeta in presvitlega cesarja pri njunem neumornem prizadevanju za mir, poromamo dne 23. septembra 1917 popoldne mimo Bočne v Novoštiftu, kjer bo dne 24. septembra kot na sopraznik Marije Device, Rešiteljice vjetnikov, zjutraj prošnje sv. opravilo za ljubi mir naši mili domovini.

Tehtarje. Od strupnega plina zadet je umrl v poljski bolnišnici dne 20. avgusta t. l. junaške smrti za cesarja in domovino na italijanskem bojišču v najlepši mladeniški dobi 22 let posestniški sin Ferd. Krajšek iz Bukovžlaka. Služil je pri oddelku strojnih pušk, pešpolka št. 87, Dragi Nande, počivaj sladko v visokih primorskih gorah!

Podčetrtak Janez Šmigoc, posestnik iz Virštajna, ki je služboval že četrto leto pri vojaštvu, je umrl v vojaški bolnišnici v Mariboru dne 12. julija t. l. Zapustil je ženo in 4 nepreskrbljene otroke.

Sv. Anton v Slov. gor. Svoje mlado življenje je daroval za domovino vrl in priljubljen mladenič Franc Kurboš, po domače Obranol iz Župetinc. Rajni rojen leta 1898, je kot 17letni mladenič, vstopil dne 28. oktobra leta 1915 v vrste prostovoljnih strelcev, pri katerih je bil pozneje pridružen pionirskemu oddelku. Padel je pri razstrelbi sovražnega mostiča, od sovražne kroglice zadet, dne 28. maja 1917. Njegovo truplo počiva pri Sv. Ivanu blizu Tržiča ob Adriji. V listu, ki ga je poveljnik stotnije pisal njegovi materi, piše med drugim: »Bil je vrl, ubogljiv in pri vseh priljubljen; lep zgled tovarišem.

Cesar odlikoval slovenskega generala. Cesar Karel je podelil podmaršalu Ivanu Lavrič pl. Zaplas, ki je dodeljen trdnjaskemu poveljstvu v Krakovem, vojaški zaslužni križec III. vrste z vojnim okrasom. General pl. Lavrič je zaveden Slovenec.

Iz ljudske šole. Na trirazredni ljudski šoli pri Sv. Jerneju v konjiškem okraju ste razpisani dve službi učiteljic. Prošnje do 30. septembra.

Iz politične službe. Namestniški koncipist dr. Franc Sedlmayr je premeščen iz Celja v Judenburg, namestniški konceptni praktikant dr. Friderik Januschke je imenovan za namestniškega koncipista.

Zadnja poročila došla v petek dne 21. septembra.

Najnovejše avstrijsko uradno poročilo.

Dunaj, 20. septembra.

Italijansko bojišče.

Ponovni italijanski napad brez artilerijske priprave na goro Sv. Gabrijela je bil odbit. Na Colli-ecou je po razstrelbi min napravil sovražnik napadalni poskus, ki se je pa izjalovil. Število pri Carzanu vjetih italijanskih vjetnikov znaša 11 častnikov in 516 mož.

Vzhodno bojišče.

Pri Arbori v Bukovini so po močni artilerijski pripravi nameravali Rusi napraviti sunek. Naš ogenj je razpršil napadajoče čete in jih prisilil, da so se morale vrniti v svoje postojanke.

Najnovejše nemško večerno poročilo.

Berolin, 20. septembra.

Na fronti Langemark-Hollebecke v Flandriji je vsplamtela nova bitka, ki je v polnem teku.

Na najprednejših delih naše fronte se bije srčita bitka že od zarana zjutraj s spreminjajočimi se vspehi.

Kornilova armada se ni udala.

Stockholmski list „Sozialdemokraten“ poroča, da stojijo Kornilove čete še vedno dobro zakopane

nedaleč od Petrograda in čakajo ugodnega trenutka, da planejo proti Kerenskijevi armadi. Kozaki so se pričeli zopet puntati. Kozaki general Kaledin je izpuščen na svobodo in organizira nov upor.

Mir še pred zimo?

Milanski dopisnik lista „Daily Telegraph“ piše:

Odgovor osrednjih velesil na papeževo mirovno noto bo baje zelo naklonjen ugodni rešitvi mirovnega vprašanja in bo v tem oziru presenetil vse kroge. Na Dunaju so zelo optimistični in pričakujejo miru še pred zimo.

Nemško-angleška pogajanja?

Berolin, 20. septembra.

„Börsen-Kurier“ poroča:

V novejšem času so se v resnici med Nemčijo in Anglijo vršila v Berlinu pogajanja glede mirovnega vprašanja. Poleg belgijskega se je še razpravljalo vprašanje o prostosti angleške poti po suhi zemlji od Kapstadta čez Egipt v Indijo in vprašanje odškodnin. V kratkem se bo o tem vprašanju dalo javnosti natančnejša pojasnila.

Poziv Nemčiji

Angleški list „Daily News“ zahteva, da mora Nemčija takoj predložiti svoje mirovne pogoje, sicer bi jo četverosporazum kaznoval s tem, da bi bila Nemčija za vsak mesec neopravičenega zavlačevanja vojske za dva meseca izločena od svetovne trgovine.

Ribot o miru.

Zunanji minister Ribot se je v francoski zbornici izjavil o miru sledeče:

Francija ni imela nobenih vojnih ciljev, ko je bila zapletena v svetovno vojsko. Mi hočemo pravico. Francija noče storiti nobenemu kake krivice, zahteva samo trajnega miru. Če pred svetom zahtevamo nazaj Alzacijo in Loreno, ni to nič krivičnega. Toda to še ne zadostuje. Zahtevamo, da se popravi in povrne storjena škoda. Nočemo nobenega maščevanja, nobene denarne globe, marveč edino le, da se popravi storjena škoda za opustošenja, ki nam jo je Nemčija povzročila. Hočemo pa tudi jamstva, da bi bil sklenjeni mir tudi trajen. Podpis nemške vlade na mirovni pogodbi bi ne imel nobene vrednosti, ako bi take pogodbe ne podpisalo še tudi nemško ljudstvo. Na papeževo mirovno noto še nismo odgovorili, ker čakamo, kakšen bo odgovor osrednjih velesil. Nemčija naj pove, kaj hoče imeti. Ali je volje, da nam vrne Alzacijo in Loreno? Ali je pripravljena povrniti storjeno škodo? Nemčija se naj izjavi na vsa ta vprašanja, da vemo, pri čem da smo.

Vsenemci proti Viljemu.

Berolinski list „Deutsche Tageszeitung“, ki je glasilo Vsenemcev v Nemčiji, napada hudo nemško vlado, ker se je sploh drznila se dotakniti vprašanja glede Alzacije in Lorene, da, še celo bi se drznila iti tako daleč, da bi odstopila Franciji del Alzacije in Lotaringije. List povdarja neprikrito, da v Nemčiji ni nikogar in ničesar, ki bi bil višje, nego nemško ljudstvo samo. — Te besede se pač na nekoliko prikrit način nanašajo na nemškega cesarja Viljema, kateremu se predbaciva, češ, da se name-rava odpovedati Belgiji.

Nesramen napad oholega Vsenemca na sv. Očeta.

V „Grazer Tagblattu“ z dne 21. septembra pričbuje nek Vsenemec članek pod napisom: „Najnevarnejši sovražnik nemškega naroda“, v katerem nesramno napada sv. Očeta Benedikta XV. Članek piše med drugim:

„Sv. Oče zahteva od osrednjih držav: 1. Izpraznitev in popolno politično, vojaško in gospodarsko upostavitve Belgije; 2. izpraznitev severne Francije; 3. izpraznitev Kurlandije in Litavske; 4. izpraznitev Poljske, ki naj postane svobodna država; 5. pričetek pogajanj s Francijo radi Alzacije in Lotaringije; 6. pričetek pogajanj z Italijo radi Trentina; 7. odstop avstrijskega in nemškega ozemlja, ki je nekdanj spadal pod Poljsko; 8. pogajanja zaradi odstopa Črne Gore, Srbije in Rumunije; 9. odstop Armenije; 10. vojna odškodnina Belgiji in severni

Franciji; 11. razoroženje armad in 12. ustanovitev razsodišč. Od četverosporazuma pa zahteva Sv. Oče: 1. izpraznitev dela Alzacije, ki so ga zasedli Francozi; 2. izpraznitev nemških naselbin; 3. odstop Poljske po Rusiji in ustanovitev samostojnega poljskega kraljestva; 4. razoroženje; 5. priznanje razsodišč. — Iz tega vidimo, tako pravi vsenemški članek, da je „splošni oče krščanstva“ za Nemčijo in njene zaveznike hud očim, za četverosporazum pa ljubeznjiv oče. Za protestantske Nemce je bil papež že od nekdanj očim, sedaj pa je postal še tudi za avstrijske katolike. Papež zasleduje v svojih mirovnih pismih posebno papeško politiko, ki je že od nekdanj naperjena na to, da oslabi nemški narod. Mi (vsenemci) poznamo tega skupnega očeta krščanstva. Dal Bog, da bi ga ves nemški narod tako poznal kot ga poznamo mi!“

Tako hujskajo ti oholi Vsenemci proti Sv. Očetu, ki se resno trudi za mir. Zakaj delajo tako? Ker so Vsenemci proti miru in za brezobzirno nadaljevanje vojske! Sv. Očeta pa sovražijo, ker je poglavar katoliške cerkve, katero že od nekdanj mrzijo iz dna svoje duše in ker nastopa Sv. Oče in se poteguje za nepristranski mir ter ne priznava Nemčije kot nekake naddržave, kakor si jo predstavljajo naduti Vsenemci.

**Naročevanje samo pondeljko-
„Straže“.** Kdor hoče imeti „Stražo“ samo v pondeljek, si isto kakor dozdej, lahko naroči posebej. Naročnina se pošlje po pošti nakaznico na naslov: Upravništvo Pondeljko-ve Straže“ v Mariboru. Ob strani naj napiše, ali je nov ali star naročnik, da ne bo pomot. Sama Pondeljko-va Straža stane za celo leto K 3.20; za pol leta K 1.60; za četrt leta 90 vin.

P. n. župnijski uradi se uljudno prošje, da t a k o j naročijo spovedne in obhajilne liste za leto 1918 in druge potreščine, ker ob novem letu jim na noben način ne bo mogoče pravočasno ustreči radi pomanjkanja delavcev, plina in sirovega olja. Naročite torej takoj! — Vodstvo Cirilove tiskarne v Mariboru.

Bogomila. Nove molitvene bukvice za slovenska dekleta. Ta molitvenik se je slovenskim dekletom silno prikupil in je bila prva izdaja v nekaj tednih popolnoma razprodana. Na stotine deklet je še hotelo imeti to knjigo, a je ni bilo več dobiti. Zdaj je pa knjiga zopet v novi izdaji izšla in se dobi nekaj sto izvodov v tiskarni sv. Cirila v Mariboru v treh raznih vezavah, vse z zlato obrezo, in sicer po pošti poslana po K 2.20, K 2.60 in K 2.80. Dekleta, sezite po tem molitveniku!

Na Kalvarijo I. Ljudska izdaja obsega 30 raznovrstnih križevih potov. Spisal Fr. Segula. Take zbirke križevih potov ni dobiti pri nobenem narodu. Kot dodatek je pridjan še poseben molitvenik, obsegajoč sv. mašo in razne pobožnosti v čast trpljenju Kristusovemu, kakor tudi molitve za popoldansko službo božjo. Stane v platno vezan z rdečo obrezo K 2.80. V zlati vezavi se knjiga zdaj ne dobi. Naroča se v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Na Kalvarijo II. Kažipot za duhovnike. Spisal Fr. Segula. Ta knjiga je v prvi vrsti namenjena p. n. g. dušnim pastirjem. V knjigi so natančne razprave o teh-le predmetih: 1. Početek in razvoj Križ. pota. 2. Natančna določila o ustanavljanju Križ. pota. 3. Odpustki sv. Križ. pota. 4. Stacijonski križci. 5. Bratovščina živega Križ. pota. 6. Obrednik za Križev pot. 7. Lega in zgodovina Križev cest v Jeruzalemu. 8. Križev pot za duhovnike. Predmet je torej silno zanimiv in p. n. gg. duhovnikom jako koristen in potreben, zato knjigo prav toplo priporočamo. Stane pa v rdeči obrezi K 1.80; v zlati obrezi K 2.80. Naroča se v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

NAZNANILO.

Dražba vojaških konj za poljedelska dela. Dražba vojaških konj za poljedelska dela se bo vršila: V Ščtanju dne 23. septembra, 7. in 22. oktobra, 4. in 18. novembra, 2., 16. in 30. decembra. V Mariboru: 22. septembra, 6. in 21. oktobra, 3. in 17. novembra, 1., 17. in 29. decembra. V Radgoni 18. septembra, 2. in 16. oktobra, 6., 16. in 20. novembra, 4. in 18. decembra. Začetek dražbe ob 8. uri predpoldne. Na dražbi se bodo prodajali tudi taki vojaški konji, ki so opešali in onemogli. Konjski prekupci in barantači nimajo pravice do dražbanja. Če izdražban vojaški konj pogine v 14 dneh po dražbi in če pri tem ne zadene novega lastnika nobena kriva, dobi za poginolega konja brezplačno drugega konja, če zanj pismeno prosi.

Občina trg Središče prodaja HRASTOV LES

približno 2000 hrastov ponudbenim potom.
Gozd je 20 minut od železniške postaje oddaljen,
leži pri okrajni cesti. Pogoji se izvejo pri župan-
stvu. Ponudbe do 30. oktobra 1917.

Kupim zamaške in steklenice.

KISLO VODO

razpošilja **A. OSET**,
pošta Guštanj, Koroško.

Brinje

za kuhanje žganja oddaja
v večjih in manjših množinah
tvrdka **IVAN JELAČIN**,
LJUBLJANA, Emonska cesta 2.

Općinska Stedionica

u Drnišu (Dalmacija).

Hranilne vloge koncem l. 1916. K 1.137.683-37

Rezervni zaklad „ 95.180-92

Obrestuje hranilne vloge koncem vsakega
polletja s

4 1/2 % brez odbitka.

Občina Drniš jamči za varnost s celo svojo davčno
močjo in z vsem svojim premoženjem, vrednim

10 milijonov.

Hranilnica je pod državnim nadzorstvom.
Zavod uživa pupilarno varnost ter se vsled tega
sprejemajo tudi vloge mladoletnih, sirotinskih in
cerkvenih zakladov.

Podeljnice amortizacijsko hipotekarna posojila po 6 %.

Vinograd s trgatvijo

se prodaja. Več pove g. Pajdaš v Gornji Pohanci,
Brežice-Sromlje, dne 18. t. m.

GOSTILNA

z lepimi prostori Narodni dom v Slov. Gradcu se
da v najem z 1. oktobrom. Natančne pojasnile se
izve pri Jožef Druškoviču, trgovcu v Slov. Gradcu.

HRASTOV LES,

DEBELI

prodaja Kmetijska zadruga
NA CVENU PRI LJUTOMERU.

Naročajte, priporočajte, podpirajte v prvi vrsti svoj
list v Novem mestu

Dolenjske Novice

vsi dolenjski rojaki, ki živite na zelenem Štajerskem.
Naprej plačana letna naročnina 3 krone.

Knjigarna, umetnine in muzikalije.

Goričar & Leskovšek

Celje

trgovina s papirjem, pisalnimi
in risalnimi potrebščinami na
debelo in drobno, priporoča:
trgovcem in preprodajalcem
velikansko izbere dopisnic
XX po raznih cenah. XX
Za gostilničarje:
Papirnat servijete vsled
novih predpisov namestnje v
Gradcu po zelo nizkih cenah.

Vsi sveti!

Stare nagrobne križe lakira nanovo, pozlati
in izvrši poceni in trajne napise

Gustav Philip,

dunajski slikar za napise in pozlata

Maribor, Viktringhof-ova ul. 17.

(Ustanovljeno leta 1902). 179

Čevlji

z lesenimi podplatli,

najboljše kakovosti, okovani, znotraj obloženi
kežuhevino.

Št. 26—28 K 14.—.

„ 29—34 K 17.—.

„ 35—38 K 20.—.

„ 39—41 K 23.—.

„ 42—46 K 26.—.

Posiljanje po pošti. Povzetje. Zamenjava dovoljena.
Poštnina in stroški posiljanja do 5 kg. 1 K 40 v.

M. Schram, Maribor ob D.

GOSPOSKA ULICA.

IZDELOVANJE

raznovrstne cerkvene oprave, kot oltar-
jev, kipov, vojnih spominskih plošč, ka-
kor tudi prenovljenje istih ohranite po
končani vojski našemu slovenskemu
umetniku-podobarju in pozlatařju

Ivanu Sojč

Maribor, Reiserjeva ulica št. 26.

Cvetje

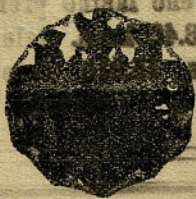
iz vrtov sv. Frančiška

(glasilo III. reda) izhaja v Kamniku na
Kranjskem in stane za celo leto 2 K.

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru

sprejema vsa tiskarsko stroko spadajoča dela kakor:
tiskanje knjige, brošure, stenske in druge koledarje.
Za vsa tiskarska urada: spovedne in misijske listke s črtnim, radnim ali
srednjim tiskom, uradne savitke s natpisom glave ter razne oznake in napise.
Za glavne občinske, belske in druge urade: uradne savitke, oznake, na-
pise, razpise, plačilne predpise, prejemne potrdila itd. Za obrtnike in
trgovce: pisma, savitke, okrožnice, račune, opomine, menice, računa, do-
pisi, naloge, letake in lepake s črtnim in drugimi tiskovimi
Za posejilnice, zadruga in društva: pravila, zapisniki, pristopnice in spre-
jemnice, letna poročila, računske zaključke, društvene snage, vabila itd.

Glavni urednik:
Cirilova tiskarna
Maribor

Trgovina tiskarne sv. Cirila
MARIBOR, v lastni hiši Koroška cesta štev. 5

priporoča svoje veliko zalogo raznega papirja, peresnikov, peres, lističe
za peresnike, svinčnikov, radirk, kamenčkov, tablic, črnih, svetlih (bar-
vanih in belih, v vseh velikostih), trgovskih knjig, notov, pisanega
papirja v mapah in skatljah, razpisnice, itd. — Svete podobe (male, ve-
like in stenske), razpisa vseh velikosti, malitveniki, moleki, svetnjice,
škapulirji. — Stanbilo se na uradi in dr. — Postrežba točna in solidna.

Ljudska hranilnica in posojilnica v Celju

registrovana zadruga z neom. zavezo

sprejema hranilne vloge od vsakega, in jih obrestuje po

4 %.

Za nalaganje denarja po pošti so na raspola gopo-
loznice c. kr. poštne hranilnice na Dunaju št. 92.465.
Rentni davek plačuje zadruga sama.

Posojila daje

članom na vknjižbo, na poroštvo in zastavo
pod zelo ugodnimi pogoji. Vknjižbo in dru-
ge zemeljknižne izpeljave izvršuje posejil-
nica sama brezplačno; stranka plača le koleke.

Uradne ure

vsak delavnik od 9. do 12. ure dopoldne.

„Hotel Beli vol“. Graška (cesarja Viljema) cesta št. 9.

Naznanilo.

Na podlagi naredbe c. kr. urada za ljudsko prehrano z dne 17. maja 1917 drž. zak. list štev. 221 smejo sadje nakupovati samo tisti, ki imajo tozadevno dovoljenje od urada za zelenjavo in sadja v Gradcu. oziroma ki so v to pooblašteni. Vsaka druga nedovoljena nakupovanja oziroma prodaje sadje se strogo kaznujejo. Dolžnost pooblaščenega nakupovalca za sadje je, da vsako neopravičeno kupčijo s sadjem takoj naznani na imenovano mesto. Za okrajna glavarstvo Maribor in Ptuj ima polnoveljavno pravico nakupovanja sadja v vsaki množini gospod Franc Krepek pri Sv. Lenartu v Slov. goricah, kamor se naj naslovijo tozadevni dopisi. Župani mu naj gredo na roko ter naj ljudstvo o tem opozorijo. Cene 25 v ozir. 30 v, sadje za prešanje in od 44 v do 75 v ozir. 85 v, drugo lepo mešano, ali izbrano prvovrstne sadje na kolodvor postavljeno.

FRANC KREPEK.

KUPIM

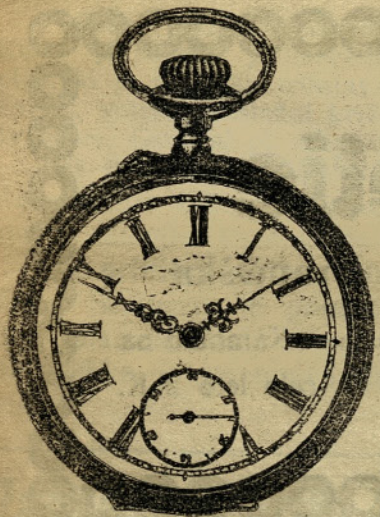
vsako množino **jabolk** tudi za prešanje po postavno določenih cenah.

Za vsako župnijo v okrajnem glavarstvu Maribor in Ptuj se iščejo tudi zanesljivi nakupovalci proti dobri plači.

FR. KREPEK,

pooblaščen nakupovalec sadja.
Sv. Lenart v Slovenskih goricah.

Ure! Ure!

V veliki izbiri in
po nizkih cenah.

Za vsako uro se jamčil

Precizijske ure, Schaffhausen,
Zenith, Omega, Eterne

Očala: Za kratkovidne nova,
zbojžana stekla.

Franjo Bureš Maribor

urar, zlatomer in očalar,

Tegetthofova cesta 39. Prvi urar od glav. kolodvora.

SUHE GOBE (JURČKE)

kupuje v vsaki množini in po najvišjih cenah

M. RANT, KRANJ,

največja eksportna trrdka suhih gob.

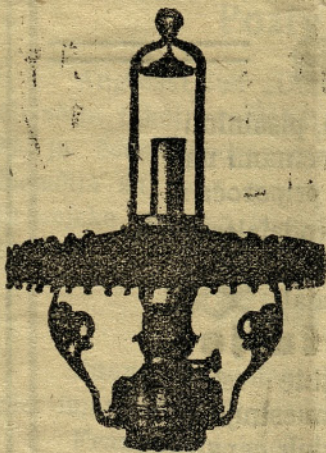
BEGUNCEM, INVALIDOM,

revnim slojem, kakor tudi šolski mladini se nudi posebna prilika z nabiranjem in sušenjem sedaj zelo potrebnih zdravilnih zelišč, priti do postranskega dobrega zaslužka. Natančna poja-

snila daje
trrdka **R. Lukmann**, prej Jos. Leuz nasl. v Ljubljani, Ahacljeva cesta št. 10. v bližini sv. Petra cerkve.

Vinski kamen,

suhe gobe, kumno, med, vosek, sveže in suho sadje, smrekove storže, sploh vse deželne in gozdne pridelke, kakor tudi vinske sode in vse vrste praznih vreč kupi vsako množino veletrovec **ANTON KOLENC, CELJE.**

Edina štajerska steklarska narodna trgovina

Na debelo!

Na drobno!

FRANC STRUPI :: CELJE

Graška cesta

priporoča po najnižjih cenah svojo bogato zalogo steklene in porcelanaste posode, svetilk, ogledal, vsakovrstnih šip in okvirjev na vodo. — Prevzete vse steklarske del pri cerkvah in stavbah.

Najsolidnejša in točna posrežba.

Ustanovljeno l. 1893.

Ustanovljeno l. 1893.

Vzajemno podporno društvo

v Ljubljani

registrovana zadruga z omejenim jamstvom.

Devoljuje članem posojila proti poročtvu, zastavi življenjskih polic, posestev, vrednostnih papirjev ali zaznambi na službene prejeme.

Vračajo se posojila v 7 1/2, 15 ali 22 1/2 letih v odsekih ali pa v poljubnih dogovorjenih obrokih.

Kdor želi posojilo, naj se obrne na pisarno v Ljubljani, Kongresni trg št. 19, ki daje vsa potrebna pojasnila.

Zadruga sprejema tudi hranilne vloge in jih obrestuje po 4 1/2 %.

Društveno lastno premoženje znaša koncem leta 1915 519.848.40 kron. Deležnikov je bilo koncem leta 1915 1924 s 15.615 deleži, ki reprezentuje jamstveno glavnice za 6.089.850 kron.

Nova hiša

podobna vili, je naprodaj 15 minut od Maribora v Pobrežju za 20.000 K je še šest let davka presta, 4 sobe, 3 kuhinje, klet, perlnica, 3 drvarnice, vse pod hišo, lep vrt, studenec z dobro pitno vodo, svinjski hlev in še nekaj dreves sadja in trnja nasajenega. Hiša je leta 1911 zidana, močna. Za drugo nadstropje, če hi kotel kdo zidati. Za plačati je samo 14.000 K. Ker drugo je Posojilnica. Kdor hoče natančneje zvedeti, pojasnila da Franc Krepek, Maribor, Triesterstrasse 11. v branjeriji.

GOBE

lepo posušene kupim tudi letos v vsaki množini. V prvi vrsti kletne glohanje ali kravice, potem lesičke i. t. d. Prosim sušiti in ponuditi same take vrste pravih gob, ki jih poznate kot užltne. — Rudolf Starogvašnik, eksport gob v Konjicah Štajersko. 881

Vila,

ali vili podobna hiša z vrtom vred, mariborska okolica, cena okrog 25.000 K se kupi takoj. Ponudbe pod „Vila“ na upravništvo lista.

Vojak želi stanovanje v Mariboru pri boljši družini, hrano svojo; samo za kuhanje prosi. Ponudbe na upravništvo.

Spodnještaj. ljudska posojilnica v Mariboru

reg. zad. z neom. zav.

Hranilne vloge

se sprejemajo od vsakega in se obrestujejo: navadne po 4 1/2 %, proti trimesečni odpovedi po 4 1/2 %. Obresti se pripisujejo h kapitalu 1. januarja in 1. julija vsakega leta. Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje kaj prekinilo. Za nalaganje po pošti so poštne hranilne položnice (97.078) na razpolago. Rentni davek plača posojilnica sama.

Posojila se dajajo

le članom in sicer: na vknjižbo proti pupilarni varnosti po 5 1/2 %, na vknjižbo sploh po 5 1/2 %, na vknjižbo in poročtvu po 5 1/2 % in na osebni kredit po 6 %. Nadalje izposojuje na zastavo vrednostnih papirjev. Dolgove pri drugih denarnih zavodih prevzame posojilnica v svojo last proti povrnitvi gotovih stroškov, ki pa nikdar ne presegajo 7 kron. Prošnje za vknjižbo dela posojilnica brezplačno, stranka plača le kolke.

Uradne ure

so vsako sredo in četrtek od 9. do 12. ure dopoldne in vsako soboto od 8. do 12. ure dopoldne izven praznikov. V uradnih urah se sprejema in izplačuje denar.

Pojasnila se dajajo

in prošnje prejemajo vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in od 2. do 5. ure popoldne.

Posojilnica ima tudi na razpolago domače hranilne nabiralnike.

Stolna ulica 6 (med Glavnim trgom in stolno cerkvijo.)